

Arbetsrapport nr. 8

Orons platser

En granskning av människors upplevelser av rädsla och otrygghet.

Gabriella Sandstig

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för Journalistik och Masskommunikation

Arbetsrapport nr. 49

Orons platser

En granskning av människors upplevelser av rädsla och otrygghet.

Gabriella Sandstig

ISSN 1101-4679

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för Journalistik och Masskommunikation

Box 710, 405 30 GÖTEBORG

Telefon: 031-773 49 76 • Fax: 031-773 45 54

E-post: majken.johansson@jmg.gu.se

2003

INNEHÅLL

INLEDNING	1
BAKGRUND	2
<i>Samhällelig relevans</i>	2
TEORETISK BAKGRUND	3
<i>Bebyggelsen</i>	4
Strukturen	4
Individen	7
<i>Massmedierna</i>	8
Strukturen	8
Individen	9
<i>Vardagserfarenheten</i>	11
Strukturen	11
Individen	12
TRYGG OCH SÄKER STAD?	14
<i>De allvarligaste hoten</i>	14
<i>Hot och upplevd verklighet</i>	20
<i>Oro för brott</i>	21
<i>Rädslans platser</i>	24
<i>Problem i bostadsområdet</i>	26
<i>Förslag på åtgärder</i>	28
<i>Variation efter livsstil</i>	29
ORONS TOPOGRAFI	34

NOTER 37

LITTERATUR..... 38

BILAGA

Tabellförteckning

INLEDNING

”Platserna, säger en fransk 1600-talsretoriker, är de allmänna åsikter som får dem som tar del av dem att erinra sig alla de aspekter under vilka man kan betrakta ett ämne. Platserna är inte argumenten, snarare de fack i vilka de fördelas. Inom retoriken tycks de bilder som används för att definiera platserna förbinda uppfattningen om *rymd* (de är behållare) med uppfattningen om *förråd* (en samling stereotyper), *lokalisering* (de tjänar till att befästa argument) och *ursprung* (från dem hämtas argumenten)” (Ponte, 2003:12 min kursivering)

Platserna som *rymd* (men också *förråd*) är på olika sätt i fokus i denna arbetsrapport – som *fysiska rum* i staden, *symboliska rum* i medieoffentligheten och våra inre *mentala rum* för tolkningar och upplevelser i och av staden. Alessandra Ponte, docent i arkitektur och landskapshistoria vid universitetet i Princeton, beskrev i det inledande citatet ett sätt att beskriva och använda plats – som ett retoriskt verktyg. Den politiska dimensionen av denna arbetsrapport består då i att den kan användas som ett retoriskt verktyg för att välja, kombinera och verkställa argument från för att driva en önskad politisk linje. För och nackdelarna med detta beskrivs i bakgrundskapitlet.

Själva ordet plats, härstammar från latinets *platea* i betydelsen bred väg, öppen plats, men också från franskans *place* och italienskans *piazza* som betyder allmän plats eller marknadstorg. Karakteristiskt för en plats är också att den är situationsberoende och därmed också tidsberoende. I engelskan användes ordet *place* för att beteckna ett politiskt utrymme – torget i staden (Ponte, 2003). Den engelska definitionen av plats rymmer därför främst innebörden av platsen som – ett *offentligt rum* för utbyte, möten och samtal (ibid). Inom medie- och kommunikationsvetenskapen har tanken om det offentliga rummet diskuterats inom ramen för det som kallas för medieoffentlighet vilket bygger på Jürgen Habermas idéer om framväxten av den borgerliga offentligheten och den offentliga sfären som utvecklades i de Europeiska kaffehusen under 1600-talet. Det är denna likhet mellan den fysiska offentligheten och medieoffentligheten som ligger till grund för det *teoretiska bakgrundskapitlet* där bebyggelserelaterad teori om påverkan på människors upplevelser av staden jämförs med massmedieteorier om påverkan på människors livsvärldar då jag menar att det självklart finns en interaktion mellan bebyggelsen och medierna men också människors vardagserfarenhet som exempelvis delas genom en gemensam värdegrund och tolkningsram.

Staden som en plats, eller behållare, rymmer flera olika upplevelser och känslor. Innerstaden som en kvartersstad med liv och rörelse kantat av små caféer är idag *ett* av stadsplanerarnas ideal. Ett annat var de modernistiska idealen där vi med hjälp av bilen snabbt och effektivt skulle ta oss från punkt A till B utan att strosa omkring och verka i området däremellan. Avsikten i denna arbetsrapporten är att undersöka de mindre lustfyllda känslorna som göteborgarna kan uppleva i sin stad – *upplevelser av oro, rädsla och otrygghet*.

I det inledande *bakgrundskapitlet* beskrivs varför det ur ett samhälleligt perspektiv är intressant att undersöka och beskriva hur göteborgarna upplever oro, rädsla och otrygghet. Kapitlet avslutas med bakgrunden till studien och en beskrivning av de övergripande empiriska frågeställningar som ska besvaras. Därefter följer i det *teoretiska bakgrundskapitlet*, en genomgång av tre påverkansområden på människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet i staden – *bebyggelsen, massmedierna* och människors *vardagserfarenhet*. Resonemang förs kring hur denna interaktion skulle kunna tänkas se ut på struktur- och individnivå.

Den empiriska beskrivningen och tolkningen av hur göteborgarna upplever rädsla och oro sker i kapitlet *Trygg och säker stad?* Här undersöks hur strukturella och individuella faktorer samverkar och kan uttrycka indikatorer på: göteborgarnas uppfattning om det allvarligaste hotet mot deras egen trygghet, hur sambandet ser ut mellan utsatthet för brott och oro för brott, i vilken utsträckning göteborgarna oroar sig för olika brott, i vilken utsträckning de upplever rädsla i olika sammanhang eller på olika platser, i vilken utsträckning de anser att olika fenomen är ett stort problem i deras eget bostadsområde samt hur de skattar olika åtgärdsförslag. Tabeller tillhörande det empiriska kapitlet medföljer i en *tabellförteckning* placerad som bilaga i slutet av rapporten.

BAKGRUND

SAMHÄLLELIG RELEVANS

Varför är det intressant att undersöka hur människor upplever oro och rädsla, och varför är det intressant att undersöka det i Göteborg? Den samhälleliga relevansen ligger främst i en ökad kunskap om hur människor upplever olika former av oro, rädsla och otrygghet. *Kunskap* om situationen är då ett första steg att försöka motverka denna oro och bedriva ett förebyggande arbete internationellt såväl som på stadsdelsnivå. Devisen är att ingen ska behöva vara mer eller mindre rädd än någon annan för att exempelvis vistas utomhus när man går hem från spårvagnshållplatsen till sin bostad. Ambitionen bakom denna rapport är att försöka se bakom de samhälleliga processer som föregår människors upplevelser av rädsla och otrygghet i staden. Forskaren och byggnadsantikvarien Carina Listerborns rekommendationer i det undersökande och förebyggande arbetet är att – *myndigheter agerar som en aktör, att alla röster i samhället ska kunna göra sig hörda* samt vikten av att *integrera ett maktperspektiv på problematiken med rädsla*.

Den brittiske kriminologen David Garland belyser i boken *The Culture of Control* (2001) om hur ansvaret för den egna tryggheten i västvärlden allt oftare skjuts över på den enskilde och att myndigheter inte längre tar ansvar för vilka sätt att leva som helst (Garland, 2001). Listerborn tar det förebyggande arbetet i Toronto (Kanada) som en positiv förebild på hur myndigheter skapats för att agera som en aktör. De inblandade valde att lyssna till de människor som kände sig utsatta med en prioritering på de grupper som hade svaga maktresurser (Listerborn, 2000:191). Det ledde till att många olika röster kom att göra sig hörda. Representanter från exempelvis det feministiska perspektivet lyfte inte enbart fram kvinnor utan att de anlade nya perspektiv på frågan kring

trygghet och belyste maktrelationer (ibid). Exemplet visar att det inte handlar om att *addera* ett kvinnoperspektiv på trygghetsfrågan, utan om vikten av att *integrera* ett maktperspektiv på problemet med rädsla.

Särskild vikt har lagts vid frågan hur göteborgarnas upplevelser av hot och risker kan ses utifrån nya perspektiv, dels utifrån kategoriseringar i nära respektive avlägsna hot och sociala respektive fysiska hot, men också genom att fördjupa frågan hur göteborgarna upplever avvikande grupper eller dålig stadsplanering som hot mot den egna tryggheten.

Synen på hur vi upplever oro, rädsla och otrygghet innefattar således en maktdimension som spänner över såväl praktiska som vetenskapliga fält inom politiska och demokratiska frågor. Den kunskap som tas fram kring hur människor upplever oro, rädsla och otrygghet måste därför användas varsamt och kunskapen används utifrån förutsättningarna för dess tillkomst. Med hjälp av bidrag från *Göteborgs kommun För tryggare och mänskligare Göteborg* har SOM-institutet vid Göteborgs universitet, genomfört en frågeundersökning om *hur göteborgarna upplever rädsla och oro. I vilken utsträckning råder det en oro, hos vem och för vad*. Den första publiceringen av dessa resultat finns att tillgå i boken *Nya perspektiv på Västsverige* (Sandstig och Weibull, 2003). Det är det empiriska resultatet från den undersökningen som redovisas i denna rapport.

TEORETISK BAKGRUND

Bebyggelsen, massmedierna och människors *vardagserfarenhet* interagerar på struktur- och individnivå i människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet i staden. Denna interaktion bygger på hur de kan möjliggöra respektive motverka varandra utifrån deras funktion som delar i en social kommunikationsprocess och förmedlare av symboliska värden. Med det menas hur bebyggelsen, massmedierna och vardagserfarenheten kan medverka till att forma, förmedla och vidmakthålla värden, ideal och idéer. Medierna kan direkt eller indirekt förmedla moraliska värden i termer av vad som är rätt eller fel, bra eller dåligt medan stadsrummet medvetet eller omedvetet kan förmedla olika föreställningar om vem som främst har rätten till stadsrummet – bilen eller individen – den som har en hög social- eller ekonomisk status eller alla.

Resonemanget bakom de principiella likheterna mellan staden, dess stadsbyggnation och massmediernas verklighetsbild bygger på en tanke om att det (symboliska) rum som massmedierna skapar kan ses som en förlängning av det fysiska rum som vi faktiskt lever i. På detta sätt är medierna både en del av den fysiska och sociala miljön. Medan medierna har beskrivits som människans förlängda sinne (Nordenstreng, 1978, Dimbleby and Burton, 1998) har staden beskrivits som en kollektiv förlängning av våra kroppar (McLuhan, 1964).

"If clothing is an extension of our private skins to store and channel our own heat and energy, housing is a collective means of achieving the same end for the family or the group. Housing as shelter is an extension of our bodily heat-control mechanisms a collective skin or garment. Cities are an even further extension of bodily organs to accommodate the needs of large groups." (McLuhan, 1964:123)

En principiell likhet mellan staden, dess stadsbyggnation och massmedier är då att dessa på ett eller annat sätt är förlängningar, eller speglingar av oss själva och våra aktiviteter – massmedia av både våra sinnen och staden och staden av våra kroppar men också våra sinnen då arkitekter och stadsplanerare utifrån olika idéer formar och format staden i olika skeden.

Om den fysiska världen är ett uttryck för oss själva innebär detta i sin tur att den fysiska världen, i likhet med mediernas bilder, också går att *tolka* genom att betrakta den som en (kontextbunden) spegel av våra genom tiderna olika uttryckta individuella, kollektiva eller institutionaliserade värden och ideal. Dessa värden och ideal är i sin tur situationsspecifika. Den fysiska världen är alltså inte bara sten, plåt och glas, utan i likhet med medierna också symbolisk då den kan ses som ett slags *text* som förmedlar budskap både av äldre tid och nutid. Detta sätter i sin tur in massmediernas texter och bilder i ett nytt sammanhang.

Mediernas möjlighet att påverka är samtidigt färgad av det rum människor faktiskt lever i, både dess fysiska och sociala miljö. Medierna får sin legitimitet genom att publiken känner igen sig, liksom genom att den information som faktiskt erbjuds faktiskt är användbar i det dagliga livet. På detta sätt är de fysiska och sociala rum där människor lever, i denna studie kallat stadsrummet, överordnat medieoffentligheten, alltså det symboliska rum som medierna skapar (Nordenstreng, 1978). Samtidigt finns det en annan principiell likhet mellan stadsrummet och medieoffentligheten. Båda skapar ett slags ramar eller villkor för människors liv och föreställningar och båda har då konsekvenser för människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet i staden.

Är det då så att de fysiska offentligheternas ramar eller villkor för människors liv och föreställningar förstärks eller motverkas av medieoffentligheterna, och kan det till och med vara så att medieoffentligheterna ersätter de fysiska? Det överordnade intresset för interaktionen mellan de två typerna av offentligheter gäller för det första *hur bilder av offentliga platser gestaltas* och för det andra *hur dessa gestaltningar påverkar hur människor upplever dessa platser*.

Ett exempel som illustrerar hur vi gestaltar platser skulle här kunna göras med det kulturteoretiska *Passageprojektet* (Becker, 2001) där samspelet mellan massmediekonsumtion och sociala identiteter betraktades utifrån ett svenskt köpcentrum i hjärtat av Solna. På detta sätt skulle den personliga livsstilens vardagsmönster i form av vardagserfarenhet kunna ses forma ett *tredje rum* – det rum där massmedierna, staden och människan interagerar i vardagslivet – *det levda rummet*.^[1]

BEBYGGELSEN

Strukturen

För stadsplanerare och arkitekter har det fysiska rummet stått i fokus för vad som kan vara bestämmande för människors oro, rädsla och otrygghet. När det gäller tolkningar av dessa strukturer handlar det om att fånga fysiska och språkliga uttryck för *mönster av sociala relationer*. Exempelvis kan Los Angeles motorvägar ge uttryck för en amerikansk livsstil där vardagen är uppbyggd kring ett bilinnehav.

Strukturellt kan stadsrummet mycket förenklat beskrivas i termer av *slutna* respektive *öppna strukturer*. De slutna strukturerna karakteriseras av tydligt urskiljbara och avgränsade funktioner (i en dynamisk samverkan) som exempelvis att arbete, boende och fritid är tydligt avgränsade från varandra medan de öppna karakteriseras av att ha mer flytande gränser där olika funktioner och verksamheter överlappar varandra. Exempelvis så karakteriseras Wall Street i NY eller Docklands i London som finanskvarter, Kungssportsavenyn som ett nöjes eller shoppingstråk medan det finns flera områden i Göteborg som kan karakteriseras som bostadsområden. Till exempel så var idén om det svenska folkhemmets grannskap tänkt att skapa nya lokala gemenskaper i staden och hindra det anonyma massamhälle man hade sett i Tyskland och Sovjet (Calendby, 2000). En nackdel med dessa slutna strukturer är att de i sin tur kan leda fram till att social fragmentering och segregation upprätthålls i staden genom dess stadsplanering och arkitektur trots goda avsikter från dem som planerar (ibid). Dagens stadsbyggnadsideal med integrerade funktioner kan ses som en motreaktion mot modernismens ideal. När det gäller tolkningar av dessa strukturer kan de utifrån en hierarkisk betraktelse ses som att i de slutna strukturer är de sociala och rumsliga hierarkier mer synliga medan de öppna strukturerna snarare förespråkar ett nedbrytande av hierarkier.

Platser – stadsrummets påverkan

Gemensamt för de olika inriktningarna där arkitektur och rumslig organisation förutsätts ha betydelse för frågor om trygghet är att de bygger på närvaron av informell social kontroll mellan människor medan skillnaden kan sägas bestå i om den sociala kontrollen låter sig materialiseras i ett bebyggt rumsligt organiserande eller inte. Mycket förenklat kan dessa inriktningar delas upp utifrån två företrädare – arkitekten Oscar Newmans (1972) tankar kring ett *försvarbart revir* (defensible space) (sluten struktur) och journalisten Jane Jacobs (1961) tankar kring den levande *kvartersstaden* (öppen struktur).

Oscar Newman menar att man med hjälp av arkitektur och planering kan förhindra brott (och skapa ökad trygghet) genom att dela upp ett grannskap i mindre överblickbara enheter som är möjliga att kontrollera (Newman, 1972). Newman var fokuserad på en särskild funktion – *bostadsområden* – och argumenterade för att dessa borde byggas som en zon möjlig att försvara och påverka. Han kom fram till (territorialitet som) en modell som innebar att *små områden med låghusbebyggelse generellt sett har bättre utvecklade försvarbara revir än stora områden med höghusbebyggelse* (Newman, 1972). Newmans argument för detta är att i de större husen finns fler människor, vilket gör det svårare att känna igen sina grannar och se vilka människor som inte hör dit. Även avståndet mellan de boende och deras utemiljö är större i dessa områden (ibid). [2] Alice Coleman är ett exempel på en av Newmans efterföljare som har försökt att bekräfta hans teorier med hjälp av empiriska undersökningar. I en genomförd studie i Storbritannien påvisade hon att höghusboende bidrog till ökad kriminalitet och social misär (Coleman, 1985). Ett sätt att påverka upplevelsen av trygghet utifrån ett slutet ideal är dels att på ett tydligt sätt kommunicera sociala hierarkier samt att bejaka en informell social överblick genom en ökad fysisk. Vad som låter sig empiriskt undersökas i denna studie är huruvida det utifrån strukturella faktorer som boende går att utläsa några likheter och skillnader i upplevelser av oro, rädsla och otrygghet utifrån boendetyperna

villa/radhus och flerfamiljshus som indikator på göteborgarnas upplevelser av oro, rädsla och otrygghet.

I likhet med Newman har, professorn i vetenskapsteori, Bill Hillier intresserat sig för stadsrummets betydelse för att förhindra kriminalitet och brottslighet. Han har kritiserat Newmans tankar om att det är försvarbara revir som förhindrar inbrott i ett bostadsområde. Tvärtom är det *genom en ökad genomströmning av människor i ett område som brott kan förhindras* (Hillier, 1984). Han menar att det snarare är ödslighet och brist på allmän social kontroll som skapar tillfälle för brottslingar (ibid). Hillier har intresserat sig för samverkan och relationer inom stadsrummet – mellan rum – för vilket har utvecklat en teori eller en metod (rumssyntax) för att analysera rumsliga strukturer. Hillier har pekat på något han kallat *korrespondensteorin* som roten till den moderna stadens problem (Calendby, 2000). Korrespondensen gäller mellan rumslig närhet och kategori- eller gruppstillhörighet. Gettot är den extrema korrespondensen: alla i samma grupp bor på, samma ställe. Grupper med stark korrespondens hänger, enligt Hillier, samman med stark gränskontroll, kontrollerade och exklusiva ceremoniella rum och få oväntade möten (med andra ord en slutenhet av både det fysiska och det socialt symboliska). Modernismens stadsbyggnadsideal, den småskaliga trädgårdsstaden lika väl som Le Corbusiers stora hus i park, bygger på korrespondensteorin. Motsatsen, den svaga korrespondensen, innebär att människor har många relationer med andra som de inte bor i närheten av, liksom att människor ur olika grupper bor intill varandra. Det är den stora, traditionella kvartersstadens mönster där gränserna är vaga, mötesplatserna öppna och inkluderande och oväntade mötena många (ibid).

Journalisten Jane Jacobs poängterar liksom Newman betydelsen av *informell social kontroll* (genom att människor, på ett naturligt sätt, vaktar på varandra) (Jacobs, 1961). Vad som skiljer dem åt är framförallt *hur* den sociala kontrollen sker men också att Jacobs skriver om kriterier för en *urban trygghet* medan Newman framförallt skriver om *bostadsområdets* karaktär med intresse att förebygga brott. Jacobs betonar att det kan finnas trygghet och anonymitet samtidigt (Jacobs, 1961). [3] Sociologen Johan Asplund har i boken *Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft* (1991) tolkat Jacobs stadsideal som att den urbana tryggheten inte behöver ha en intim prägel som bygger på att man känner andra människor eller upplever någon samhörighet med dessa utan helt enkelt för att *den urban trygghet är anonym*. Han skriver att den sker oavsiktligt, som en restprodukt av ett välfungerande stadsliv som upprätthålls av främlingar. Utan att människor medvetet övervakar varandra så är stadslivet i sig övervakat (Asplund, 1991). Människor hjälper varandra i det som Asplund kallar för en *urban reflex* av att upprätthålla en urban ordning utifrån det som ser ut som kaos (eller varför inte mångfald?) snarare än utifrån en moralisk idé. I vad som kan liknas vid Hilliers syn på ödsliga platser skriver Asplund att i en utglesad stad finns varken människor till hands eller en urban ordning att upprätthålla, varför dessa miljöerna upplevs som mer otrygga (ibid). Tryggheten ligger i att man vet att det finns människor därute, inte att man vet vilka de är.

Newman, Hillier och Jacobs idéer har en del beröringspunkter. Newmans tänkande byggde till en del på Jacobs och Hillier och Jacobs förespråkar båda en ökad genomströmning av människor för att öka upplevelsen av trygghet (Listerborn, 2000:58). Det intressanta är också hur stadsplanering på samma gång som det kan möjliggöra att exempelvis gator är platser för dialog kan de samtidigt

vara avdelare och förtydligare av sociala hierarkier. På en punkt skiljer sig Jacobs inriktning väsentlig från både Newmans och Hilliers – hon utgick från *hur stadsbon* upplever sin stad då hon menade att det var där kunskapen fanns om vad som fungerade eller inte i en stad (ibid:55). Hennes teorier låter sig inte direkt undersökas i denna studie, annat än att göteborgarnas upplevelser av ödsliga platser i någon utsträckning kan beskrivas i termer av hur de exempelvis upplever att jogga ensamma i naturen eller att gå utomhus sent på kvällen, men Jacobs inriktning har det gemensamt med studien att den utgår från just hur stadsbon upplever sin stad.

Individen

Stadsbon har naturligtvis också möjlighet att själv påverka upplevelsen av otrygghet i stadsrummet. Ett alternativ är genom att medvetet strategiskt välja andra vägar när man exempelvis går genom staden eller på väg hem till bostaden. Långa tunnlar i likhet med långa byggnader kan upplevas begränsa rörelsefriheten, och då vi har möjligheten att välja väg väljer vi ofta de vägar där vi kan se om några faror lurar eller alternativt om det finns några alternativa flyktvägar. Det är också på detta sätt som arkitekter och stadsplanerare förutsätts kunna påverka människors upplevelse otrygghet då de med hjälp av ökad belysning, bredare och ljusare gångtunnlar medverkar till att människor inte längre väljer bort dessa. Vad de helt enkelt ökar är tillgängligheten och synligheten. På liknande sätt kan vi också i större eller mindre utsträckning välja vart vi skulle vilja arbeta eller bo. Studier av människors livsvärld är framförallt knutet till etnografiska studier. Etnologen Magnus Mörck skriver om hur den moderna storstadsmänniskans sociala identitet hänger ihop med handling och boende i termer av boendekarriärer (Mörck, 1991). Mörcks poäng är att vårt sociala arv i stor utsträckning styr våra val men att vi genom medvetna val och handlingar som exempelvis genom att förändra våra yrkeskarriärer eller val av boende också kan påverka vår sociala identitet. Om vi säg flyttar från ett höghusboende till ett villa/radhusboende är det också troligt att vi efter ett tag har anpassat oss till de vanor som de boende i villa/radhus uppvisar. Tänkbart är då att det i mer eller mindre utsträckning går att påverka upplevelsen av ett otryggt boende genom att flytta till ett område som man upplever som tryggare.

En intressant studie av vilka strategier unga kvinnor använde sig av för att inte känna sig rädda i staden eller i det bostadsområde där de bodde är Nora Räthzels artikel *Living differences: ethnicity and fearless girls in public spaces* (Räthzel, 2000). Rätzels urskiljde följande faktorer som var av betydelse för att kvinnorna inte upplevde rädsla: de kunde försvara sig (socialt eller fysiskt), de kände till de sociala ”reglerna” som styrde området (antingen då man umgicks eller kände till de dominerande grupperna i det aktuella området) vilket gjorde att man kunde bedöma situationerna därefter, människor kände varandra eller så intalade kvinnorna sig själva att det inte fanns något att vara rädd för. Med andra ord så upplevde kvinnorna det som att de mer eller mindre hade en ökad förståelse för vad farorna bestod i och att de kunde bedöma sannolikheten för att drabbas av dessa och handla och navigera i stadsrummet därefter.

MASSMEDIERNA

Medie- och kommunikationsvetenskap är idag ett tvärvetenskapligt akademiskt ämne eller fält som spänner över en rad olika vetenskapliga traditioner och ämnen med sin huvudsakliga förankring inom samhällsvetenskap och humaniora. Inom fältet ryms flera olika traditioner som alla mer eller mindre fokuserat på någon enskild del eller hela processen av produktionen av massmedier, massmediernas innehåll i sig eller interaktionen mellan massmedieinnehåll och användare. De sätt som är relevanta att betrakta människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet i staden utifrån massmediernas roll är utifrån deras förmåga att *forma människors verklighetsuppfattningar och erfarenheter*.

Strukturen

Ett sätt är genom att *exponera* en oproportionerligt stor andel hot och risker i massmedierna medan ett är annat genom att *vara ett förråd med en samling stereotyper* som vi kan använda i vår vardag för att göra denna begriplig. Många forskare menar att massmedias rapportering av exempelvis våld och brottslighet inte överensstämmer med den verkliga brottsrapporteringen (framförallt omfattningen), vilket då kan vara en bidragande orsak till att skapa en överdriven rädsla bland allmänheten och också bidra till att vissa grupper stigmatiseras (se Gerbner, 1980; Sarnecki, 1994). Medierna förser dig således inte med verkligheten, men den kan förse dig med syndabocker. Den tyske sociologen Ulrich Beck skriver om en *rädslans gemenskap* och menar att det moderna samhället med alla dess risker skapar och reproducerar så mycket oro och otrygghet att vi börjar drömma oss bakåt, vi drömmer om trygghet och ett sammanhang där bråk och motsättningar upphör och där en gemenskap från förr återskapas. Men trots våra upplevelser av obehag och osäkerhet är de egentliga hoten mot vår trygghet otydliga och undanlidande. Frilandsjournalisten Mattias Hagberg skriver i GP (Kultur 2002-12-16)

”...mot arbetslöshet, miljöförstöring eller ekonomisk kris kan man inte föra krig – varken med militärens eller rättsväsendets hjälp. Därför behöver vi syndabocker. Avvikare, fridstörare, bråkstakar mot vilka vi kan rikta vår rädsla och oro. Syndabocker som går att bekämpa med enkla medel utan att makt- och resursfördelningen i samhället påverkas.”
(Hagberg, 2002)

Det som låter sig undersökas i denna rapport är hur göteborgarna upplever hoten. Syndabocker och avvikande grupper kan vara flera olika saker. Det kan handla om grupperingar efter geografiska, kulturella eller sociala kategorier. De hot som upplevs kan vara både omedelbara och indirekta. Ett annat utmärkande drag är att människor i allmänhet har personlig erfarenhet av den gruppen, medan man tillägnat sig bilden av gruppen som ett hot på ett indirekt sätt. I det senare fallet spelar massmedier ofta en viktig roll då det bland annat är genom mediernas rapportering som vi hämtar vår kunskap om motiv och intensioner som vi i vardagslivet inte har erfarenhet av. Synen på att *massmediers påverkan är som störst då människors erfarenhet är som minst* ryms inom den forskningsinriktning som kallas för dagordningsforskningen (för översikter, se Rogers & Dearing 1988, 1996) och den bygger på *exponeringens betydelse*, dvs medieoffentlighetens (platsen) betydelse i att föregå påverkan. Forskningen kring mediernas dagordningsfunktion bygger på

antagandet att medierna kanske inte lyckas tala om för folk exakt *hur* de ska tänka, men är skickliga på att tala om för läsarna *vad* de ska tänka på (McCombs, 1994:4). Exempelvis skulle då vår oro för internationella hot i större utsträckning präglas av mediernas bild då de flesta av oss saknar direkt erfarenhet av detta form av hot.

En annan inriktning som har ägnat särskild uppmärksamhet åt de kontextuella faktorernas betydelse för att formar våra tolkningsramar och kommit fram till andra resultat är kultivationsforskningen. George Gerbner (1980, 1984) menar att ett långvarigt och intensivt TV-tittande gör att man tenderar att se omvärlden så som den ser ut på TV (Johansson, 1998:32). Kultivationsforskarna menar att mediernas påverkan är som störst då beroendet av massmedier som informationskälla är som störst. Däremot kan kontakter med andra människor via sociala nätverk fungera som ”skydd” mot denna påverkan (Gerbner mfl 1994). De studier som gjorts har handlat om hur en persons rädsla för brott relaterat till TV-tittande. Som mått på personlig erfarenhet har publiken delats in efter om man bor i bostadsområde med hög eller låg brottslighet. Resultaten har visat att kultivationseffekten begränsades till dem som bodde i brottsbelastade områden. De som fick en dubbel dos av brottslighet var mest rädda för att bli utsatta för brott. I motsats till dagordningsforskningen har resultaten tolkats som att *massmedier och personliga erfarenheter snarare förstärker varann* (Doob & MacDonald 1979, Gerbner m fl 1994:15). Vad som förefaller oproblematiserat är på vilket sätt påverkan sker. Är det för att man *sett* brottslighet (se Andersson, 2001 för liknande slutsatser) i sitt egna bostadsområde, eller är det för att den gängse tolkningen inom området säger att brottsligheten är hög?

I denna studie är det tänkbart att pröva huruvida *utsattheten* för brott inom vissa geografiska bostadsområden överensstämmer med oron för brott. Utifrån Newmans teorier skulle risken för att utsättas för brott vara högre i höghusbebyggelse än i låghusbebyggelse. En annan är att de socialgrupper som bor i brottsbelastade områden också kan räknas till de mer utsatta i samhället vilket studier har visat upplever en större oro än dom som inte är det.

Individen

Frågan om på vilket sätt den egna erfarenheten spelar roll skiljer sig alltså åt mellan dagordningsforskningen respektive kultivationsforskning. Philip Palmgreen & Peter Clarke (1977) menar vidare att *mediernas dagordningsmakt är mindre på lokal och nationell nivå* dels för att det finns andra informationsvägar (egen erfarenhet och personkommunikation), vilket gör att mediepåverkan minskar och den nationella politiken får större medieuppmärksamhet än lokala frågor (Palmgreen & Clarke, 1977). Detta skulle då innebära att massmediernas gestaltningar av hot och risker skulle ha mindre påverkan på orosbilden lokalt i Göteborg än på de avlägsna hoten, exempelvis från Stockholm eller Irak. Dagordningsforskningen menar då när det gäller påverkan på lokal nivå i likhet med kultivationsforskarna att de sociala nätverken kan fungera som ett slags ”skydd” mot mediernas påverkan.

Kultivationsforskarna menar däremot i motsats till dagordningsforskningen att *om man har personlig erfarenhet gör detta att man exponerar sig mer och därmed också uppmärksammar*

massmediernas texter mer och att effekterna snarare borde förstärkas än om man inte hade haft denna erfarenhet (se Demers 1996, Demers m fl 1989, se även Kinder m fl 1983, Neuman m fl 1992, Yagade & Dozier 1990, Erbing m fl 1980). Om man har erfarenhet av brott så skulle det innebära att man både ser och blir räddare av att läsa om det då rädslan spås på av medierna.

Ytterligare ett sätt som massmedierna kan påverka handlar om att de så att säga *medverkar till att legitimera vilken världsbild det är som är "rätt"* och att undertrycka, genom att inte uppmärksamma, de världsbilder som inte delas av den stora massan. Tanken är att om vi inte får något stöd för vår världsbild så anpassar vi oss till det rådande sociala läget (antingen i vår sociala krets eller massmediernas version) för att undvika social isolering. Detta synsätt kan kopplas till teorin om *tystnadsspiralen*, där tanken är att man anpassar sina åsikter till de dominerande i samhället eftersom man vill undvika social isolering. Tanken är att om inte ens egna preferenser speglas i medierna leder det till att man underkänner dessa som relevanta och anpassar sig till de som förs fram i medierna (Noelle-Neuman, 1984). Medierna kan också verka förhindrande genom att man bortser från egen erfarenhet om mediernas bevakning inte tar upp problem som många upplever (Johansson, 1998:30). Över tid skulle det kunna leda till att människor inte vågar lita på sina egna erfarenheter som en indikator på samhällsproblem (Mutz 1994:708). En jämförelse skulle här också kunna göras till den tyske sociologen Ulrich Beck teorier om hur enskilda individer uppfattar och påverkas av risker. Tanken hos Beck är att individer inte bedömer risker uteslutande utifrån egna erfarenheter utan även från en omvänd erfarenhetslogik. Med det senare menas att upplevelsen skapas av föreställningar om ett sammanhang knutet till samhällsstrukturen, en 'icke-erfarenhet i andra hand' (Beck, 1986/2000:100). Vad Beck menar är att samhällsstrukturen kontextualiserar den egna erfarenheten. Detta perspektiv passa in i tanken om att egen erfarenhet och samhällsstrukturer interagerar och bör ses utifrån både ett samhälls och individperspektiv, både utifrån bebyggelse och massmedier.

Medierna spelar också större roll för värderingsfri kunskap än egna erfarenheter men situationen är den omvända för mer värderingsbunden kunskap. *Ju mer värderingsbunden kunskap det rör sig om desto större roll spelar egen erfarenhet* (Asp, 1986:219). Greg Philos studie av gruvarbetarstrejken i England 1984/85 påvisar att *medier och personlig erfarenhet förstärker varandra*. I intervjuer fick olika grupper tolka bilder från nyhetsinslag om en demonstration. Resultaten visar att de som antingen hade varit med på demonstrationen eller hade andra informationskällor ifrågasatte mediebilderna. De som inte hade andra källor än medier tenderade att tolka bilderna ur ett liknande perspektiv som framställdes i medierna (Philo, 1990:150). Alltså starkt värdebunden attityd skulle innebära att den personliga erfarenheten har större påverkan än mediebilderna. Men även de som hade starka sympatier för gruvarbetarna och som dessutom misstrodde medierna ifrågasatte den bild av demonstrationen som gavs i TV (Johansson, 1998:33). Medie- och kommunikationsforskaren Bengt Johansson skriver att i de fall där man knutit personliga erfarenheter till påverkan på människors åsikter visar det sig att mediernas förmåga att påverka människor minskar om medierna visar upp en bild av verkligheten som inte stämmer med det man upplevt (Johansson, 1998:33). Men det verkar också som att mediebilderna och den egna erfarenheten kan förstärka varann om de visar upp en samstämmig bild av verkligheten (ibid). I analyser av människors läsning av lokala morgontidningar finns liknande slutsatser. Generellt ser

läsarna innehållet i sin morgontidning som tillförlitligt. Men om man har expertkunskaper eller har själv varit med om det nyheterna handlar om tenderar man att bli mer kritisk till innehållet om man upplever att det inte stämmer med ens egna upplevelser (se Christansen & Bergström, 1998) (ibid). Detta leder mig fram till att göra en jämförelse med Cultural Studies traditionen som betonar individens tolkningsutrymme, att texter kan tolkas på många sätt och görs så.

Ett centralt perspektiv inom Cultural studies traditionen (i likhet med ett socialkonstruktivistiskt perspektiv) är att *medierna inte direkt återspeglar verkligheten utan är med om att konstruera den*. Den engelske litteraturvetaren Raymond Williams utvecklade en av de grundläggande principerna för Cultural studies, nämligen den att kulturen är en process, en ständigt pågående handling. Cultural Studies forskaren Stuart Hall har utvecklat en modell för att förstå mottagarens sätt att ta till sig en text. Modellen grundar sig på att mottagaren redan har en förförståelse som påverkar tolkningen av texten. Han skriver om att *individens styr läsningar* av en text (och därmed också massmediernas påverkanspotential) på tre sätt – genom *föredragen, förhandlad* eller *oppositionell läsning*. Då mottagaren gör en föredragen läsning, tar mottagaren till sig texten på det sätt som producenten avsett (Fiske, 1992:292-293). Då mottagaren gör en förhandlad läsning, förhandlar mottagaren om dess betydelse. Det sista alternativet innebär att mottagaren motsätter sig det avsedda budskapet och gör då en oppositionell läsning (ibid). Halls teorier är av intresse för studien i det tolkningsutrymme och i den förhandling som kan ske då människor upplever hot och risker vid läsning av massmedier men också i staden. Medierna spelade som sagt var en större roll för värderingsfri kunskap än egna erfarenheter men situationen är den omvända för mer värderingsbunden kunskap. Ju mer värderingsbunden kunskap det rörde sig om desto större roll spelar egen erfarenhet. En tolkning utifrån Stuart Halls teorier: I de frågor som människor har värdeladdad åsikter, information eller kunskap utifrån egen erfarenhet har medierna mindre påverkan (eller inte de effekter som är i linje med dem som skrivit) då läsarna förmodligen gör förhandlade eller oppositionella läsningar då bilden inte ligger i linje med vad de själva anser. Utifrån tolkning genom Halls teorier tolkas det som att medieerfarenhet och personlig erfarenhet förstärker varandra då det sker en fördragen läsning. Denna läsningen behöver då inte enbart vara ett utslag av egen erfarenhet som överensstämmer med den bilden som medierna visar upp utan kan också bero på en samsyn i värdegrund.

VARDAGSERFARENHETEN

Människans vardagsmönster spelar roll i människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet genom att vår kropp och annan materia bär med sig en inbyggd tröghet. Detta medför också att våra vanor och rutiner har en viss kontextbundenhet, dels i vår kropp med också i våra rörelsemönster i staden. Att undersöka människors olika vardagsmönster kallas ibland för att undersöka olika livsstilar. [4]

Strukturen

Antagandet bygger på att människors vardagliga *vanor* (och intressen) kan ta sig uttryck i deras personliga livsstil och spegla deras tolkningsramar. Begreppet ska dock inte förväxlas med allmänhetens perspektiv på livsstilar där konceptet hör hemma i marknadsföring (Mörck, 1998:42).

Livsstilskonceptet är en ingång inom olika tvärvetenskapliga discipliner och ses som en möjlighet att sammanfoga ett strukturellt och ett individuellt perspektiv.

Livsstilskonceptets ursprung kan härledas till början av seklet. Det västerländska samhället förändrades snabbt till följd av urbaniseringen och industrialiseringen. Inom sociologin började man att studera hur människor reagerade på de förändrade materiella villkoren som omgav dem. *Livsstilskonceptet var ett sätt att fånga människors handlingar*. Max Weber, tysk sociolog och professor i nationalekonomi, var den första att använda konceptet (Reimer, 1994:61, Giddens, 1991:81). I motsats till Marxistisk teori som insisterar på att ekonomiska relationer skapar skillnader i samhället, fokuserade Weber på en modell som utöver en ekonomisk dimension även inkluderade en politisk och kulturell dimension. Konceptets mening var att fånga varje statusgrupps specifika kulturella aktiviteter, dvs de aktiviteter som skiljer en statusgrupp från en annan (Reimer, 1994:62).

Livsstilskonceptets *pånyttfödelse* skedde under 80-talet då det fick en renässans och åter blev modernt i samband med att den franske sociologen Pierre Bourdieu gav ut boken *Distinction, a social critique of the judgement of taste* (Reimer, 1994:63). Ett viktigt begrepp i den bourdieuska sociologin är just livsstil. Utgångspunkten enligt etnologen Magnus Mörcks tolkning av Bourdieu, är att livsstilar är rotade i bestämda sociala miljöer (Mörck, 1998:13). Tonvikten ligger på omfördelningar av resurser som pengar och anseenden. Bakom individens synliga val av livsstil när det gäller t ex val av bostad, kost eller semester mål, ligger en smak som den enskilde har liten kontroll över. Smaken är en social produkt rotad i de förväntningar individen fått med sig från sin uppväxtmiljö. Livsstil blir ett tecken som står för vissa bestämda sociala grupper (ibid). Livsstil framställs som ett fenomen knutet till en statuskamp (ibid:244).

Indviden

En mer aktiv syn på individen företräder den brittiske sociologen Anthony Giddens. Han ser livsstilskonceptet ur *självidentitetens perspektiv* snarare än ett fenomen knutet till statuskamp och som en social produkt. Med andra ord tar Giddens upp hur människan inte nödvändigtvis är determinerad av strukturerna. Självvidentitetens innebörd är att individen förmår skapa mening i sitt liv. Giddens skriver att livsstil kan definieras i hur människor genom mer eller mindre organiserade vanor, handlingar och värderingar strukturerar sina liv (Giddens, 1991:81). Giddens menar att vanorna är öppna för förändringar i den reflexiva självvidentiteten (ibid). Mörck skriver att Giddens livsstilsval handlar om att välja ur en repertoar av yttre uttryck som stämmer med individens idé om sig själv – antingen genom trygghetsskapande rutiner eller genom medvetna beslut om förändring (Mörck, 1998:12).

Bo Reimer, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, menar att för att förstå hur människors mediaanvändning ser ut så måste vi undersöka hur struktur och individpåverkan samverkar med varandra och vi måste även beakta dess sociala strukturer då människor kan skapa sina egna tolkningar utifrån sina olika sociala positioner. Exempel på individpåverkan menar han går att finna i det som i huvudsak kulturteorin forskar kring kallat för *mikrostrukturer* (sådant som

rör vardagen och hemmet samt umgängeskretsen och fritiden). Exempel på strukturpåverkan kallat *makrostrukturer* kan vara klass, utbildning, yrke, ålder mm, sådant som traditionell samhällsvetenskaplig forskning satt sitt fokus på. Reimer ser livsstil som ett koncept som kan vara en möjlig länk mellan de två analysnivåerna makro och mikrostruktur då livsstilskonceptet försöker att fånga mönster av aktiviteter i vardagslivet, dvs det vad det är människor verkligen gör – deras handlingar (Reimer, 1997:53, 66).

Det som empiriskt låter sig undersökas i denna rapport avseende vardagsmönster är i vilken utsträckning olika fritids- och vardagsvanor samverkar med upplevelser av oro, rädsla och otrygghet. Även göteborgarnas upplevelser av stadsplanering låter sig undersökas utifrån svaren på den öppna fråga där vi bad göteborgarna skriva ned vad de upplevde som det största hotet mot den egen tryggheten. Bland svaren har det visat sig möjligt att urskilja svar som direkt går att relatera till stadsplanering (exempelvis dålig eller ingen kollektivtrafik på natten, att vistas utomhus, dålig stadsplanering mm). Därmed är det också möjligt att empiriskt pröva *i vilken utsträckning* göteborgarna upplever stadsplaneringen som det allvarligaste hotet mot deras trygghet och om det går att urskilja några likheter och skillnader mellan *strukturella faktorer* som exempelvis boende och olika *positionella faktorer* som exempelvis ålder, kön, utbildning, klass, inkomst mm. Stadsplanering avser då snarare hela stadsrummets samverkan och påverkan än enskilda byggnaders. Stadsplaneringens påverkan avser då stadsrummets påverkan, eller *platsens* betydelse.

Avsikten är att tillämpa Reimers teorier i en faktoranalys där olika livsstilars aktiviteter körs fram baserade på studiens empiriska data. Ambitionen är att belysa hur olika sociala vanor och intresseriktningar förhåller sig till upplevelser av oro, rädsla och otrygghet. Denna konstruktioner av livsstilar utifrån människors vanor och intressen ses då som en tillämpning av livsstilsgrupper enligt Reimers modell. Mina tolkningar och beskrivningar av livsstilar görs med reservation för att dessa grupperingar kan diskuteras och att det är viktigt att minnas att analysen inte skiljer ut grupper av människor utan vanor och intressen som hänger samman.

Det valda perspektivet att se på otrygghet är att se till detta som ett förhållande mellan enskilda människors erfarenhet och strukturella faktorer inverkan. Jag menar att det självklart finns det en interaktion mellan bebyggelsen och medierna men också människors vardagserfarenhet som exempelvis delas genom en gemensam värdegrund och tolkningsram. I en mer omfattande studie av massmediers påverkan på människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet är det framför allt tre aspekter i detta samspel som är intressanta när det gäller medieoffentligheten eller det symboliska rummets påverkan på individens livsvärld – *stigmatisering av grupper och platser, omfattning av rapportering av hot och risker samt den kulturella kontext i vilken massmedierna används.*

TRYGG OCH SÄKER STAD?

Perspektivet på otrygghet som ett förhållande mellan enskilda människors erfarenhet och strukturella faktorerers inverkan är utgångspunkten för den följande analysen av upplevelse av oro och otrygghet i Göteborgsregionen generellt och Göteborgs kommun specifikt. Syftet är att dels beskriva i vilken utsträckning människor upplever otrygghet och vad man lägger in i en sådan upplevelse, dels belysa i vilka sammanhang känslan av oro är mest framträdande. Det senare ger en naturlig anknytning till frågan om strukturens roll. Mot denna bakgrund har vi ställt följande frågor:

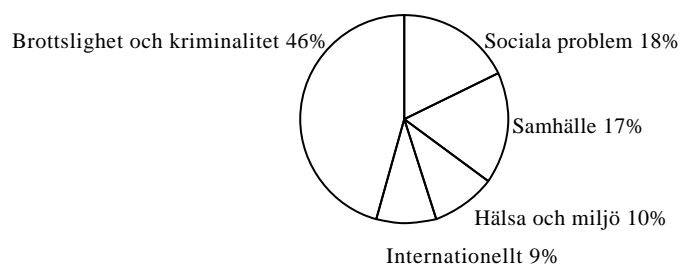
- * Vad upplever göteborgarna som det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten? Hur förhåller sig exempelvis upplevelsen av våld i det svenska samhället till oron för terrorhandlingar från omvärlden? Hur förhåller sig upplevelsen av sociala hot till de fysiska, de nära intima hoten till de mer avlägsna?
- * I vilken utsträckning uppger göteborgarna att de har utsatts för olika former av brott? Anmälde de i så fall detta till polisen? Varför inte? Finns det något samband mellan utsatthet för brott och oro för brott?
- * I vilken utsträckning uppger göteborgarna att de har oroat sig för olika former av brott, stöld, och skadegörelse? Finns det några likheter och skillnader utifrån olika socio-demografiska kategorier i upplevelsernas styrka och objekt?
- * Var, i vilka sammanhang och i vilken utsträckning upplever göteborgarna rädsla/otrygghet? Den gamla kunskapen är att de som är ute och rör sig i staden inte är särskilt oroliga utan att det är de äldre som stannar hemma som är rädda, är det så? Finns det något samband mellan olika vardagsvanor och upplevelser av oro för brott och rädsla i olika sammanhang? Hur ser detta samband i så fall ut?
- * I vilken utsträckning upplever göteborgarna olika problem som stora i det egna bostadsområdet? Vilka åtgärdsförslag skattar de högst för att komma till rätta med frågan om trygghet i samhället? Finns det något samband mellan olika vardagsvanor och upplevelse av problem eller åtgärdsförslag?

DE ALLVARLIGASTE HOTEN

När vi talar om de hot mot tryggheten som människor upplever kan det röra sig om många olika saker. Det rör sig inte bara om fysiska hot utan även mera existentiella frågor; det kan handla om arbete, familj eller om samhällets utveckling. På samma sätt kan hoten mot tryggheten komma både från den nära omgivningen eller gälla terrorhot från omvärlden. Mer än två tredjedelar av svarspersonerna angav minst ett hot, av dessa uppgav hälften ytterligare ett eller två hot. För att försöka fånga upp mångfalden och variationen i svaren på denna öppna fråga inledes med en beskrivning av de angivna hoten utifrån olika typer. Typerna av hot är uppdelade i *brott och våld*,

sociala problem, internationellt, samhälle och hälsa och miljö. Fördelningen mellan de typer av hot som nämndes av svarspersonerna finns redovisade i figur 1 nedan.

Figur 1 De allvarligaste hoten mot den egna tryggheten i Göteborgsregionen 2001 (procent)

Kommentar: Frågans formulering är: *Vad uppfattar du som det allvarligaste hotet mot Din trygghet?* Frågan är öppen och inga svarsalternativ eller begränsningar i antal hot existerar. I figuren avses procent av det först angivna hotet. Av samtliga svarspersoner har 67 procent angivit minst ett hot mot tryggheten. Bland dem som har angivit två eller fler svarsalternativ sammanfaller kategoriseringen av dessa i huvudsak med kategoriseringen av det första svarsalternativet. Antal svar 1191 st. Se vidare tabell B1 i tabellförteckningen.

Av de boende i Göteborgsregionen svarar nästan hälften (46 %) att olika former av brottslighet och kriminalitet utgör de allvarligaste hoten mot den egna tryggheten (tabell B1). En dryg femtedel av dessa hot är olika former av fysiskt våld som överfall eller misshandel; avsaknad av poliser, olika former av inbrott, stölder och rån mm stod för ca en tiondel vardera. Den typ av hot som utgör den nästa största andelen gäller sociala problem av olika slag, vilka tillsammans står för en knapp femtedel (18 %) av de boende i Göteborgsregionen. De viktigaste exemplen på social otrygghet är avsaknad av bostäder, risk för arbetslöshet, förekomst av ungdomsgång, försämrad vård för äldre samt invandring och social segregation. Andra huvudtyper av hot är sådana som de som har att göra med olika aspekter på samhället, såväl frågor om trafik- och gatumiljö som oro för den demokratiska utvecklingen och de som gäller hälsa och miljö, både egen hälsa och den globala miljön, internationell terror.

När vi ser närmare på likheter och skillnader mellan olika grupper visar det sig att det främst är bland de *unga* (15-29 år) och de *gamla* (65-85 år) som den största oron för våld och brott finns i förhållande till annan oro. Ungefär varannan ung och gammal upplever brottslighet och kriminalitet som hot mot den egna tryggheten (tabell B1). Mot bakgrund av samhälls- och mediedebatten hade det möjligen förväntats att äldre i mycket större utsträckning än yngre skulle framhålla brottslighet och kriminalitet som hot mot egen säkerhet, men bland de äldre är det istället hälsa och miljö som är relativt sett vanligare. Tendensen är också att oron för sociala problem minskar med ökad ålder. Den största könsskillnaden gäller för brottslighet och kriminalitet där 13 procentenheter fler kvinnor än män upplever oro (52% kvinnor i jämförelse med 39 % män). Kvinnor oroar sig i större utsträckning än män för brottslighet och kriminalitet medan män i större utsträckning än kvinnor oroar sig för hot i form av sociala problem och internationellt. Oavsett bostadstyp så upplever

närmare hälften av de boende i villa och flerfamiljshus att det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten ligger i brottslighet och kriminalitet. Skillnaden ligger i att de boende i flerfamiljshus därefter främst oroar sig för sociala problem och samhälle medan de boende i villa/radhus främst oroar sig för internationella hot och hälsa och miljö.

Den samlade bilden av de upplevda hoten beskrivna utifrån olika typer av hot är att dessa till en mycket stor del handlar om brottslighet och kriminalitet. Till de mest utsatta grupperna kan räknas de yngre, de äldre samt kvinnor medan boendetyper inte föreföll ha någon större betydelse (för denna största oroskategori). Om vi räknar bort att den relativt höga andelen för internationella terrorhot påverkats av utvecklingen efter attacken mot New York och Washington den 11 september 2001 så hamnar brottslighet och kriminalitet på drygt 50 procent, alltså att i genomsnitt varannan upplever detta som det allvarligaste hotet mot den egna säkerheten. Samtidigt finns det anledning att varna för att svaren möjligen kan ha påverkats av att de därpå följande frågorna under samma huvudrubrik handlar om brott och att andelen som anger kriminalitet som hot mot tryggheten kan ha överskattats något.

Ett annat perspektiv på medborgarnas upplevelse av brottslighet och otrygghet är att analysera i vilken utsträckning detta betraktas som en viktig samhällsfråga. På frågan 'Vilken eller vilka frågor eller problem tycker Du är viktigast i dag i den kommun där Du bor?' ställd under huvudrubriken 'Politik och Samhälle' i samma undersökning visar det sig att brottslighet och kriminalitet hamnar först på sjätte plats – och anges som viktigt av åtta procent. Högst ligger här skolan och utbildning (34%) och sjukvården allmänt (26%). Även om andelen som här anger brottslighet som samhällsproblem ligger lägre är ändå andelen förhållandevis hög. De två siffrorna – andelen som upplever otrygghet pga brottslighet och andelen som betraktar brottslighet som en viktig samhällsfråga är dock inte jämförbara som procenttal utan de illustrerar snarast två perspektiv på hur brottslighet värderas, ett individ- och ett samhällsperspektiv.

Hur ska då dessa resultaten tolkas? I beskrivningen ovan kan vi betrakta kön och ålder som positionella faktorer och boendetyper som en strukturell faktor som har visat sig vara mer eller mindre betydelsefulla. Man hade kanske här förväntat sig att faktorer som resursstyrka eller utbildning skulle ha spelat roll, med det förefaller det inte ha gjort i någon större utsträckning. Som vi såg ovan fanns det trots allt skillnader mellan olika gruppers oro då yngre, äldre och kvinnor föreföll mer utsatta. Även om det inte visade sig finnas några större skillnader gällande oro för det allvarigaste hotet mot den egna tryggheten mellan de olika boendetyperna när det gällde brottslighet och kriminalitet så fanns det som andra och tredje orosalternativ en skillnad i det man oroade sig för. De boende i flerfamiljshus oroade sig utöver brottslighet och kriminalitet för sociala problem och samhälle medan de boende i villa/radhus oroade sig för internationella hot och hälsa och miljö.

Frågan är om det finns några skillnader i upplevelsen av de allvarigaste hotet mot den egna tryggheten om vi väljer att se det utifrån en annorlunda klassificering. Män oroade sig i större utsträckning än kvinnor för sociala problem och internationella hot medan kvinnor oroade sig för brottslighet och kriminalitet. Frågan är då hur likheterna och skillnaderna ser ut i termer av sociala respektive fysiska hot eller nära respektive avlägsna hot. Med sociala hot har klassificerats allt från

nära, intima hot som exempelvis oro för att förlora kontakten med sina barn, gemenskaps och/eller samhällshot som oro för avvikande grupper i samhället eller oro för höga skatter till mer avlägsna hot som oro för religiösa krig. Med fysiska hot avses snarare oro för fysisk misshandel (intim), dålig stadsplanering (gemenskaps/lokala hot), naturkatastrofer (samhälls hot) eller världskrig (globala hot). Med nära hot avses hot i intimsfären medan avlägsna hot avser olika former av internationella hot. Däremellan ligger gemenskapssfären och samhällssfären. Gemenskapssfären omfattar de hot som är troliga att möta i vår dagliga liv exempelvis dålig gatubelysning, få poliser, taxichafförer mm. Samhällssfären omfattar hot på samhälls/nationell nivå som exempelvis hot i form av höga skatter, korruption etc.

Generellt upplevs hoten vara riktade från de nära sfärerna (intim och gemenskap) snarare än de avlägsna (samhälls- och globala sfär). Närmare hälften (46%) av alla hot är riktade från gemenskapssfären, de hot som är troligt att vi möter i vår vardag, medan en dryg tredjedel (37%) av hoten återfinns i intimsfären (tabell B3). En tiondel av invånarna oroar sig för hot i den globala sfären och allra minst oroar sig invånarna för hot i samhällssfären. En något högre andel (diff 8 %) upplever att det är de fysiska hoten snarare än de sociala som utgör det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten (tabell B2). Med andra ord är den generella bilden att de flesta (83%) i Göteborgsregionen upplever att hoten är av konkret karaktär som är troliga att möta i vardagen.

När vi ser närmare på likheter och skillnader mellan olika grupper visar det sig att mäns oro främst är förankrad i den sociala sfären medan kvinnors är förankrad i den fysiska (tabell B2). Den största skillnaden mellan könen återfinns i fråga om vilken sfär hoten är riktade från. 14 procentenheter fler kvinnor än män upplever hot i intimsfären (44% kvinnor i jämförelse med 30% män), 10 procentenheter fler män än kvinnor oroar sig för hot i gemenskapssfären (51% män i jämförelse med 41% kvinnor) och bland hoten i samhällssfären är det inga större skillnader mellan könen (8% - 8%) och mycket små skillnader i hoten i den globala sfären (11% män, 8% kvinnor) (tabell B3). Skillnaderna mellan könen tenderar här att minska i proportion till avståndet på hoten. Ju närmare hot, desto större skillnader mellan könen, ju avlägsnare hot desto mindre skillnader mellan könen. Den generella bilden är alltså att i de hot som är troliga att möta i vår vardag så är skillnaden mellan könen större (då kvinnor är mer utsatta) än i de mer abstrakta avlägsna hoten.

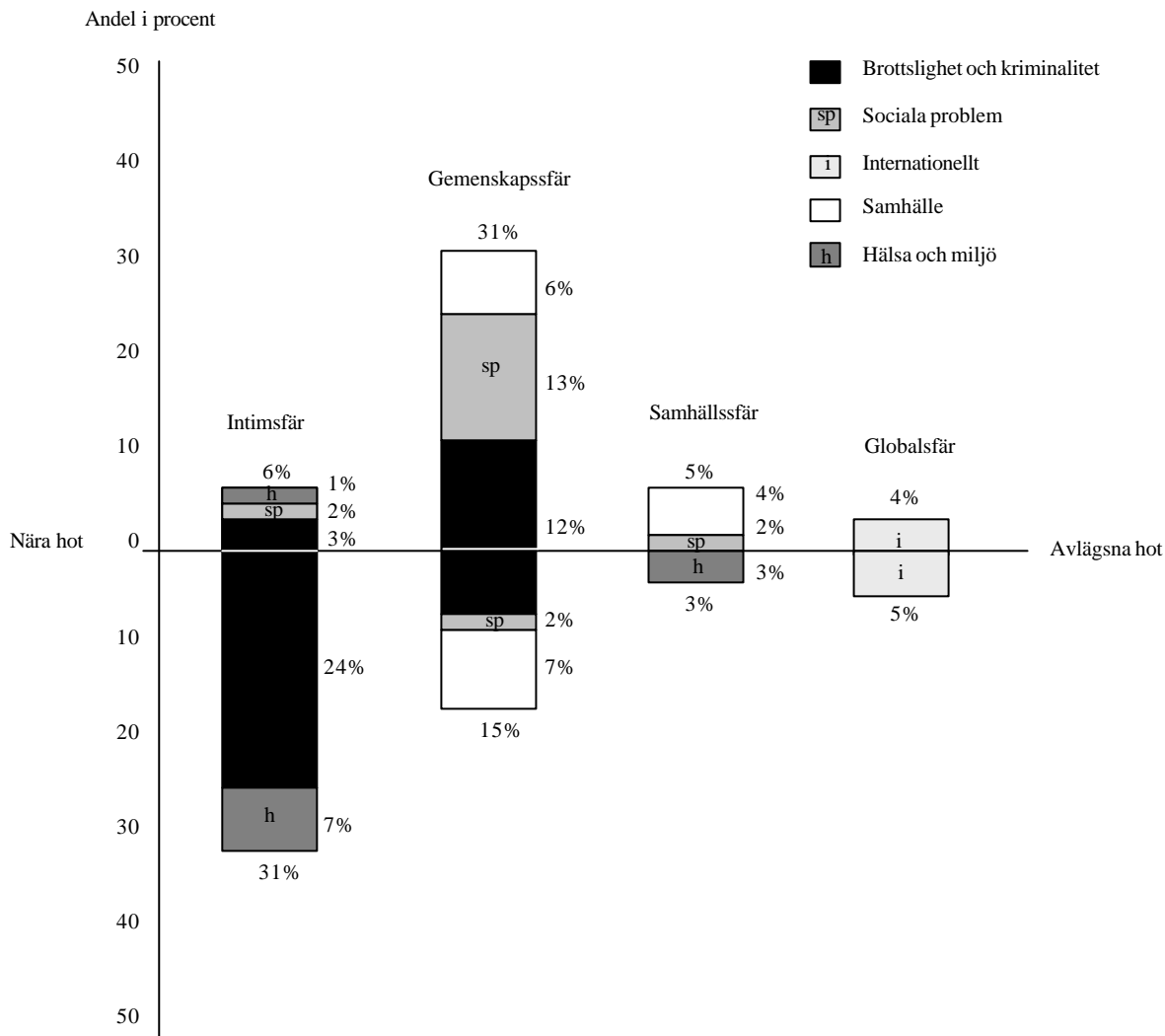
Som vi påpekade inledningsvis så är det främst de yngre och de äldre som upplevde oro. De yngres hotbild skiljer sig från de äldres på två sätt – dels genom att drygt var tredje äldre (66%) oroar sig för fysiska hot medan de yngres oro är mer jämt fördelad mellan sfärerna (56%), dels genom att de yngres oro främst är förankrad i gemenskapssfären i motsats till de äldres i intimsfären (tabell B2). Majoriteten av dom som oroar sig för hot i intimsfären är de äldre (50%), hot i gemenskapssfären de i familjeåldern (30-49 år) (48%), hot i samhälle familje-/medelålders (50-64 år) (8-9%) samt hot i den globala de medelålders (14%) (tabell B3). Tendens förefaller vara att fram till 65 års ålder, ju äldre man blir också oroar sig för mer avlägsna hot samt att oroar sig för sociala snarare än fysiska. Efter 65 års ålder tenderar man att återgå till att uppleva oro från det nära och fysiska. När det gäller skillnader i huruvida man bor i villa eller flerfamiljshus så visar det sig vara marginella skillnader gällande om hoten är sociala- respektive fysiska. Skillnader finns däremot utifrån nära respektive avlägsna hot. Huvuddelen, närmare en tredjedel (63%) av de boende i villa oroar sig framförallt för

globala hot medan huvuddelen (57%) av de boende i flerfamiljshus oroar sig för hot i gemenskapssfären. Mönstret är detsamma i regionen som i kommunen dvs huvuddelen av de boende i villa oroar sig för globala hot (50%) medan huvuddelen av de boende i flerfamiljshus oroar sig för gemenskapshot (68%). Vad som möjligtvis skulle kunna betraktas som en skillnad mellan regionen och kommunen är att det är större enighet bland de boende i villa/radhus i kommunen än i regionen (68% respektive 63%) medan det omvända gäller boende i flerfamiljshus (kommunen 50% regionen 57%).

Könsskillnaderna gällande upplevelsen av avvikande grupper och stadsplanering som ett hot mot den egna tryggheten är att ca dubbelt så många män (14%) som kvinnor (7%) oroar sig för avvikande grupper medan skillnaderna inte är lika stora avseende stadsplanering (6% män och 8% kvinnor). Majoriteten av dem som oroar sig för avvikande grupper är under 65 år (23 – 37%) där det främst är de i familjeåldern som oroar sig (37%). När det gäller bostadstyp förefaller den ha marginell betydelse avseende både avvikande grupper och stadsplanering.

För att sammanfatta hur den procentuella fördelningen av de olika klassificeringarna av hot (typer av hot, sociala respektive fysiska hot samt nära respektive avlägsna hot) fördelar sig, visas dessa i figur 2 nedan.

Figur 2 Fördelningen av de olika typerna av hot i sociala- respektive fysiska hot samt i nära respektive avlägsna hot i Göteborgsregionen 2001 (procent)

Kommentar: Figuren visar fördelningen av de klassificerade hoten efter typ efter sociala- respektive fysiska hot samt efter nära respektive avlägsna hot i Göteborgsregionen. Totalprocenten i figuren avser andelen procent av det först angivna hotet dvs av de 1191 st svarspersoner som har angivit minst ett hot mot tryggheten.

Det är i de nära hoten (intim och gemenskapssfären) som den största hottypen, brottslighet och kriminalitet återfinnes. Brottslighet och kriminalitet som intima hot är främst av fysisk karaktär, medan de i gemenskapssfären snarare är sociala. Sociala problem är främst förankrad i gemenskapssfären i de sociala hoten.

Huvuddelen av de som oroade sig för brottslighet och kriminalitet är de yngre och de äldre. Skillnaderna mellan de olika ålderskategorierna är att de yngres oro för brott främst är förankrad i de fysiska hoten medan de äldres är mer jämt fördelad mellan de sociala- och fysiska (tabell B5). Det är främst de i familje- och medelåldern som oror sig för sociala hot medan de yngre snarare oroar sig för de fysiska. Den fysiska förankring av oron hos de mest utsatta grupperna (yngre, äldre

och kvinnor) skulle tala för en vidare studie utifrån ett maktperspektiv med fokus på hur förankring av fysiska strukturer sker i det sociala, där då massmedierna är en del av det man kan möta i det dagliga livet. Den sociala förankringen av oron bland de minst utsatta grupperna, de medelålders-familjeålders, skulle tala för en vidare studie av en legitimerande läsning av avvikande grupper eller andra sociala hot i massmedierna.

HOT OCH UPPLEVD VERKLIGHET

I den teoretiska bakgrunden pekade vi på att människors upplevelse av otrygghet eller hot inte nödvändigtvis har något samband med personlig erfarenhet. Det går inte på grundval av befintliga data att pröva en sådan hypotes fullt ut. Däremot kan resonemanget belysas genom att svarspersonerna fick ange om de personligen utsatts för brott under de gångna tolv månaderna. Det visade sig där att närmare 40 procent drabbats av minst något av de fem brottstyper som nämndes i frågan (våld som krävde behandling, annat fysiskt våld, hot om våld, stöld eller skadegörelse). Vanligast var stöld (22%), skadegörelse (19%) och hot om våld (9%). Däremot var andelen som utsatts för fysiskt våld begränsad till under sex procent (tabell B6).

Det visar sig inte oväntat finnas ett samband mellan att ha varit utsatt för brott och att i den inledande öppna frågan peka på brottslighet eller kriminalitet som ett allvarligt hot mot den egna tryggheten. Men det intressanta är snarast att andelen som inte utsatts för brott uppvisar nästan lika höga andelar på enskilda typer av hot. Exempelvis anger drygt tio procent av dem som drabbats för våldsbrott att våld är ett hot mot den egna tryggheten, medan andelen av dem som inte utsatts för ett sådant brott endast är ett par procentenheter lägre. Även om frågan är avgränsad till de senaste tolv månaderna och man tidigare kan ha erfarenhet av våldsbrott ger ändå resultatet ett visst stöd för tanken att föreställningen om risker i nästan lika hög grad bestäms av annat än av vad jag själv upplevt.

Ett annat sätt att illustrera ovanstående är att jämföra med svaren på den öppna frågan där invånarna i Göteborgsregionen fick ange vad de upplevde som det allvarligaste hotet mot deras egna trygghet. Det är främst är män som utsatts för olika brott och främst unga män som utsatts för fysisk våld eller hot om våld. Utsattheten för stöld eller skadegörelse är däremot jämt fördelad mellan de olika ålderskategorierna med undantag av de äldre. De som främst upplever hoten från den sociala sfären, dvs män och dem i familje- eller medelåldern, är de som också uppger att de i större utsträckning än de övriga kategorierna utsatts för hot, stöld och skadegörelse (tabell B7).

En annan aspekt på förhållandet mellan faktisk erfarenhet och upplevd otrygghet har att göra med hur utsattheten för olika brott kan motverkas, t ex genom polisiära insatser. Flera studier har visat att den svenska allmänheten har ett mycket högt förtroende för polisen (Holmberg och Weibull, 2002; Weibull och Nilsson, 2002). Detta skulle kunna tas som ett belägg för en stark tilltro till polisens förmåga att värna tryggheten. Föreliggande analys ger emellertid ett annat perspektiv, då det visar sig att bara knappt hälften av dem som upplever sig ha utsatts för brott har anmält detta till polisen. Det finns här inga större skillnader mellan olika grupper. Resultatet antyder snarast en tveksamhet hos allmänheten till polisens förmåga att utreda och klara upp brott.

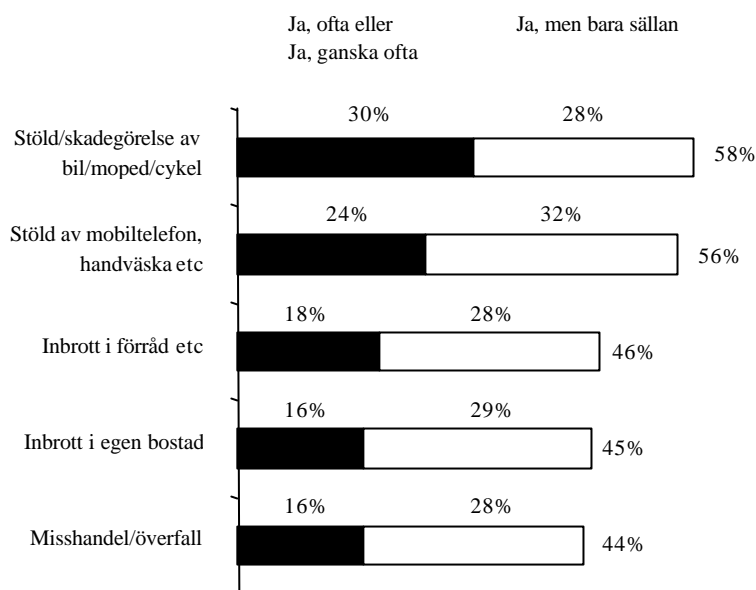
ORO FÖR BROTT

Bakom det som upplevs som allvarliga hot mot den egna tryggheten ligger givetvis en känsla av oro för vad man kan drabbas av. Att brottslighet och kriminalitet kommer högt ligger troligen att sådant mera förknippas med det dagliga livet: även om man inte själv varit drabbad är det ändå sådant som man hör eller läser om regelbundet som en sida av det urbana livet. Detta har också varit utgångspunkten för en serie frågor som gäller förekomsten av oro för att drabbas.

Då vi frågar invånarna i Göteborgs kommun i vilken utsträckning de under de senaste tolv månaderna känt oro för att utsättas för olika former av brott som våldsbrott, stölder, skadegörelse eller våld mot den egna personen så är den samlade bilden att göteborgarna i gemen inte oroat sig särskilt ofta. Andelen som uppger att de oroat sig mycket eller ganska ofta ligger på mellan 16 (misshandel och överfall) och 30 procent (skadegörelse) (tabell B8).

Andelarna kan vid en första anblick synas små, men om vi tänker på det antal personer som döljer sig bakom procenttalen blir intrycket ett annat. Det rör sig om mycket stora grupper som känner en återkommande oro för att bli utsatt för brott. Om vi dessutom till detta lägger andelen som oroat sig åtminstone någon gång blir bilden ännu tydligare, eftersom andelarna då ökar till omkring 50 procent (figur 3).

Figur 3 Upplevd oro i Göteborgs kommun för olika brott 2001 (procent)

Kommentar: Frågans formulering är: *Har det under de senaste 12 månaderna hänt att Du oroat Dig för att; Bli utsatt för inbrott i den egna bostaden; Bli utsatt för inbrott i förråd, källare, vindsutrymme eller garage; Din bil/mc/moped/cykel ska utsättas för stöld eller skadegörelse om den är parkerad i området där Du bor; Bli överfallen eller misshandlad; Bli av med mobiltelefon, handväska eller plånbok?* Svarsmöjligheterna är: Ja, ofta; Ja, ganska ofta; Ja, men bara sällan; Nej; Vet ej. Andelen som avses är allmänheten som under de senaste tolv månaderna upplevt att de oroat sig ofta eller ganska ofta (markerat med svarta staplar i figuren) samt oroat sig sällan (markerat med vita staplar i figuren) för respektive oroskategori. Antal svar är 1098 st. Se vidare tabell B11-B15 i tabellförteckningen.

När det gäller sådant man oroar sig för är rangordningen densamma oavsett om det är fråga om en återkommande oro eller en oro man känner någon gång. Den vanligast är att man känner oro för att bli utsatt för stöld eller skadegörelse på bil, moped eller cykel (30 %) och stöld av mobiltelefon, handväska eller plånbok (24 %). Andelarna är något lägre i fråga om misshandel eller överfall (16 %). Generellt gäller att andelen av allmänheten som hyser oro är klart lägre i Göteborgsregionens kranskommuner än i Göteborgs kommun, men rangordningen är densamma. Det finns även skillnader beroende på var i Göteborg man bor, där siffrorna ligger något högre i de norra stadsdelarna t ex Angered än i de västra t ex Älvsborg.

Det är framför allt ungdomar (15-29 år) som upplever oro – och då särskilt för stöld och misshandel (tabell B8). Ungefär en tredjedel av ungdomarna oroar sig mycket eller ganska ofta för stöld eller skadegörelse av bil, moped eller cykel (35 %), stöld av mobiltelefon, handväska etc (32 %) samt misshandel eller överfall (27 %). Resultatet bekräftar en tidigare studie bland de boende i Frölunda (Nilsson och Persson, 1998), där också de yngre visade sig uppleva en större otrygghet. Iakttagelsen ligger även i linje med vad som framkom i svaren på den öppna frågan som redovisades i det föregående: i det som upplevs vara allvarliga hot mot den egna tryggheten ligger en känsla av oro för vad man kan drabbas av. Också där visar det sig att de äldsta, som i samhällsdebatten ofta framställs som de mest oroade, visar sig vara den åldersgrupp som oroar sig relativt minst, med undantag för inbrott i den egna bostaden. Skillnaden mellan yngre och äldre torde i hög grad hänga samman med deras rörelsemönster i storstaden: det är de unga som i större utsträckning än andra är ute på gatorna, medan de äldre tillbringar en större tid i bostaden (jfr Andersson, 2001:233). Oron för att utsättas för brott skulle då ha samband med en känsla att man själv befinner sig i riskzonen genom att man exempelvis har observerat brott i den miljö där man befinner sig. Det bör dock tillfogas att den redovisade studien avser ungdomar i åldrarna 13 till och med 18 år, medan ungdomar i vår studie omfattar åldersgruppen 15-29 år. Även om undersökningarna således inte är helt jämförbara tyder dock mycket på att det ändå finns likheter i livsstilar. Samtidigt finns det anledning att fördjupa frågan om vad som ligger i det som unga människor upplever som oro. I boken *Spår i framtiden* (2001) skriver Henric Oscarsson om ungdomars värderingar. Det framgår i denna undersökning bl a att ungdomar har en tendens att förhålla sig mer positiva till att ha ett spännande liv än man gjort tidigare. Om man skulle tolka ett spännande liv som jämförbart med ett ”farligt” eller ”riskfyllt” liv så skulle en tolkning av detta kunna vara att ungdomar å ena sidan är mer rädda, men samtidigt mindre oroade för faror i gemen än de var tidigare. Men ett spännande liv är troligtvis för de flesta ungdomar jämförbart med ett ”händelserikt” eller ”äventyrligt” liv, snarare än som ett liv fullt av faror och risker. I det här sammanhanget kan dock ingen av dessa tolkningar prövas ytterligare.

Det är vanligare bland kvinnor än bland män att man känner oro för olika former av brott som stölder av personliga ägodelar eller våld mot den egna personen. Skillnaden mellan män och kvinnor i fråga om oro är väl dokumenterad i undersökningar om otrygghet (Listerborn, 2002; även Sangregorio, 1984:52). Samtidigt visar det sig att det oftare är män än kvinnor som är utsatta för brott, något som även framgår av vår undersökning.[5] Trots att män således genomsnittligt har en större sannolikhet av att drabbas av brott än kvinnor är det kvinnor som mer än män oroar sig för att bli drabbade. Den inom forskningen dominerande tolkningen är att könsskillnaden i fråga om oro är ett uttryck för könsskillnader i social utsatthet i det moderna samhället. Annorlunda uttryckt är den något större oron bland kvinnor en följd av att maskulina värderingar präglar såväl den sociala närmiljön som den offentliga stadsmiljön (Massey, 1994:179).

Med tanke på att den offentliga miljön kan ha betydelse för könsskillnaderna i fråga om oro finns det anledning att belysa hur detta sampel kan tänkas se ut. För analysen har vi som indikator på miljö valt bostadsområdets karaktär. Det har redan framgått att det finns en viss skillnad mellan hur man bor och den egna upplevelsen av oro. Generellt gäller att boende i flerfamiljshus hyser en större oro på samtliga områden utom inbrott i den egna bostaden, där villa- och radhusboende ligger högre (tabell B8). Detta visar sig i sin tur ha samband med att områden med flerfamiljshus i större utsträckning är lågresursområden, där oron för brott generellt är högre än i högresursområden. Men det är inte hela förklaringen. Inom respektive typ av område finns det variationer beroende på bebyggelsens karaktär.

Om vi nu också belyser hur män och kvinnor upplever oro med hänsyn till om man bor i flerfamiljshus eller villa/radhus visar sig könsskillnaderna kvarstå med samma mönster för boende i villa/radhus som i staden som helhet (tabell B9). Kvinnor oroar sig även här i huvudsak för stöld av personliga ägodelar som mobiltelefon, handväska mm samt våld mot den egna personen i form av misshandel och överfall, medan män oroar sig för att bilen, mopeden eller cykeln ska bli stulen eller förstörd, för inbrott i förråd och för inbrott i den egna bostaden.

Men det finns även skillnader i orosmönster efter bostadsområdets karaktär. Männens oro för inbrott i den egna bostaden är klart högre än kvinnornas bland dem som bor i villa/radhus, medan det i flerfamiljshus inte finns någon skillnad mellan könen.[6] Den oro som har att göra med en direkt personlig utsatthet – stöld av mobiltelefon, handväska etc respektive misshandel eller överfall, där kvinnor generellt känner större oro än män är skillnaden större bland kvinnor i flerfamiljshus än i villa/radhus. Drygt var fjärde kvinna som bor i flerfamiljshus oroar sig mycket eller ganska ofta för misshandel eller överfall, i jämförelse med var sjätte i villa/radhus. Överlag oroar sig kvinnor i flerfamiljshus mer och för fler saker än kvinnor i villa/radhus (med undantag för inbrott i bostaden).

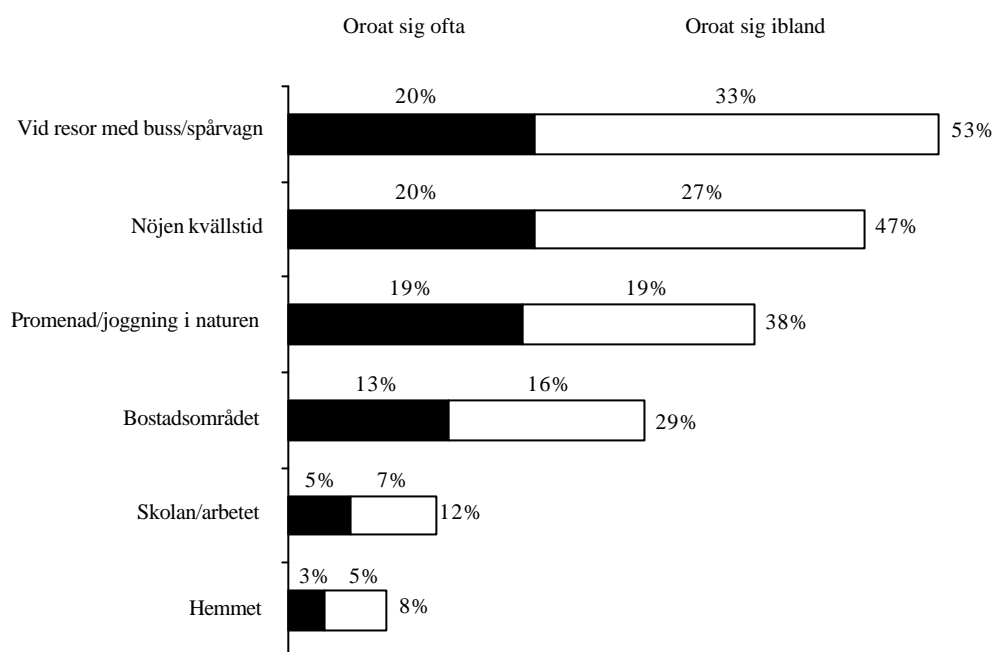
Resultaten kan tolkas så att kvinnor boende i flerfamiljshus är mer socialt utsatta och därför oroar sig för fler saker än kvinnor i villa/radhus. En annan tolkning är att det bakom det som upplevs som allvarliga hot mot den egna tryggheten ligger en känsla av oro för vad man kan drabbas av. Att man då känner oro för att drabbas av skadegörelse på sin bil förutsätter då också kanske att man äger en bil och att man känner ett visst ansvar för denna. Att just oro för stöld eller skadegörelse av bil,

moped eller cykel oavsett bostadstyp fortfarande förblir objekt för mäns oro skulle då kunna ses som den tydligaste markören på skillnader i oro mellan kvinnor och män.

RÄDSLANS PLATSER

I frågan om människors oro framgår att denna närmast per definition är knuten till en plats, exempelvis oron för inbrott i den egna lägenheten eller i källarförråd. Här handlar det alltså om otrygghet i det egna bostadsområdet, men området där man bor är bara en plats i människors liv. För att fånga upp allmänhetens föreställningar om otrygghet på olika typer av platser ställdes därför en särskild fråga. Frågan tog sikte på olika platser för både arbete och fritidsaktiviteter (figur 4).

Figur 4 Rädsla i olika sammanhang i Göteborgs kommun 2001(procent)

Kommentar: Frågans formulering är: *Har Du under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla/otrygghet i följande sammanhang?* Sammanhangen är: Vid promenader/jogging i naturen; I bostadsområdet; I hemmet; Vid resor med buss/spårvagn; Vid nöjesaktiviteter kvällstid; I skolan/på arbetsplatsen. Svarsmöjligheterna är: Ja, ofta; Ja, ibland; Ja, någon enstaka gång; Nej. Figuren avser andel som under de senaste tolv månaderna oroat sig ofta eller ibland. Antal svar är 1098 st. Se vidare tabell B20-B25 i tabellförteckningen.

Det allmänna svarsmönstret är att den upplevda otryggheten under de senaste tolv månaderna överlag är högre utanför än inom det egna bostadsområdet. Av de sex platser frågan gällde ligger vid resor med buss eller spårvagn, nöjesaktiviteter på kvällstid samt promenader och jogging i naturen högst. Det är omkring 20 procent av de boende i Göteborgs kommun som under de senaste tolv månaderna ofta känt rädsla på respektive plats (tabell B18). Det kan alltid diskuteras om andelarna skall betraktas som höga eller låga. Att var femte göteborgare känt rädsla vid resor med

buss eller spårvagn måste dock uppfattas som en hög andel, inte minst som flertalet är beroende av kollektivtransporter. Bilden blir ännu mer påtaglig då det visar sig att över hälften under det gångna året åtminstone ibland känt rädsla under kollektivtrafikresor. Andelen kan förefalla anmärkningsvärt hög och det bör därför framhållas att oron inte nödvändigtvis avser själva resan på spårvagnen eller bussen utan också kan ha att göra med promenaden till eller från hållplatsen.

Andelen som åtminstone ibland känt rädsla inom det egna bostadsområdet är knappt 30 procent (tabell B21). Andelarna för skola/arbete respektive det egna hemmet är betydligt lägre. Å andra sidan är det knappast rimligt att här ha samma referensram som i fråga om den yttre miljön. I själva verket måste det betraktas som en anmärkningsvärt hög siffra att 3 procent av de boende i Göteborgs kommun ofta känt rädsla i hemmet (tabell B22).

När det gäller rädsla i olika sammanhang är det stora skillnader mellan olika grupper (tabell B18) bland kommuninvånarna i Göteborg. Det övergripande mönstret är att kvinnor på samtliga platser uppger att de upplevt mer rädsla eller otrygghet än män. Den största skillnaden finns i fråga om promenader eller joggning i naturen, där 27 procent av kvinnorna uppger att de ofta eller ibland har känt rädsla, i jämförelse med 9 procent av männen. Även om skillnaden visserligen inte är lika stor är tendensen densamma för resor med buss eller spårvagn, för det egna bostadsområdet och i hemmet. I det sistnämnda fallet är könsskillnaden egentligen störst: det är fyra gånger så vanligt att kvinnor känner rädsla i hemmet än att män gör det.

Det finns också vissa klara skillnader mellan olika åldersgrupper samt mellan boende i flerfamiljshus och villa eller radhus. Den generella bilden är att oron i olika sammanhang tenderar att avta med ålder och att de boende i flerfamiljshus överlag upplever en större oro än boende i villa/radhus, inte minst då det gäller det egna bostadsområdet (dock ej i hemmet).

Huvudbilden är således att rädslan oavsett sammanhang upplevs störst om man är kvinna, bor i flerfamiljshus och är yngre. Om vi granskar mönstret något mer ingående finner vi att kvinnor boende i flerfamiljshus är den grupp som upplever den största oron i alla ovanstående sammanhang. När det gäller promenader/joggning i naturen så är könsskillnaden något högre bland boende i flerfamiljshus och något lägre boende i villa radhus. Bostadstyp har däremot en marginell betydelse när det gäller könsskillnader avseende oro vid nöjesaktiviteter kvällstid. Istället är det skillnader i bostadsområdet som utmärker den näst största skillnaden mellan könen. Skillnaden mellan män beroende på bostadstyp är marginell i alla ovanstående sammanhang medan den i några sammanhang är stor i en jämförelse mellan kvinnor. När det gäller ungdomars rädsla i olika sammanhang förefaller bostadstyp inte ha någon betydelse.

Resultatet bekräftar de tidigare iakttagelserna. Det är i offentliga miljöer där utsattheten är större som könsskillnaderna är störst genom att kvinnor upplever större rädsla. Upplevelsen av platser hänger ihop med svaren på den öppna hotfrågan genom att de som ofta eller ganska ofta upplevt rädsla på olika platser, dvs yngre och kvinnor, också är dem som har angett att det allvarligaste hotet är nära och riktade från den fysiska sfären (tabell B19). Det som ytterligare framträder i dessa analyser är att det också finns en social faktor. Störst är den när det gäller kvinnors oro i det egna

bostadsområdet där kvinnor boende i flerfamiljshus oroar sig mer i det egna bostadsområdet (24 %) än kvinnor boende i villa/radhus (7 %) (tabell B8). En rimlig tolkning, inspirerad av vetenskapsteoretikern Bill Hilliers (1984) teorier om relationer mellan sociala- och fysiska rum, kan vara att villa/radhus kännetecknas av en högre grad av social integration inom området och det därför blir en mindre grad av offentlighet.

PROBLEM I BOSTADSOMRÅDET

Även om det i mindre utsträckning än på andra platser finns en lägre känsla av oro eller rädsla inom det egna bostadsområdet kan det ändå finnas annat som där upplevs ge problem. I frågeformuläret fick de boende i Göteborgs kommun ta ställning till tio olika typer av tänkbara problem. Bland göteborgarna är de ofta upplevda problemen skadegörelse, ungdomsgång som bråkar, kvinnor som antastas, nedskräpning, drogpåverkade personer utomhus och störande trafik mm i det egna bostadsområdet. Närmare var tredje göteborgare upplever skadegörelse i det egna bostadsområdet som ett stort problem (figur 5). Var femte göteborgare tycker att det är problem med bråkande ungdomsgång i det egna området och var sjätte framhåller kvinnor som antastas respektive nedskräpning.

Figur 5 Göteborgarnas upplevelse av problem där de bor 2001 (procent)

Kommentar: Frågans formulering är: *Tycker Du att de problem som nämns nedan förekommer där Du bor, och upplever Du det i så fall som ett stort, litet eller inget problem?* De problem som nämns är: Nedskräpning; Skadegörelse; Berusade personer utomhus; Narkotikapåverkade personer utomhus; Bostäder där alkoholister brukar vistas; Bostäder där narkomaner brukar vistas; Folk som bråkar och slåss utomhus; Kvinnor som antastas; Ungdomsgång som bråkar och stör ordningen; Störande trafik. Svartaltemativen är: Stort problem; Litet problem; Förekommer, men är inget problem; förekommer inte; vet ej. Avser andel som upplever att problemet finns i bostadsområdet och att de upplever det som ett stort problem. Frågan som ställdes var huruvida man tycker att de problem som nämns ovan förekommer där man bor, och om man i så fall upplever det som ett stort, litet eller inget problem. Antal svar 1098 st Se vidare tabell B28 i tabellförteckningen.

I synen på problem inom det egna bostadsområdet finns det förhållandevis små skillnader med hänsyn till ålder eller kön, åtminstone då det handlar om rangordningen mellan dem. Att skillnaderna efter kön och ålder här skall vara mindre är förväntat eftersom det handlar om ett begränsat område där de boende kan förväntas ha i stort sett samma erfarenhet.

Den i det föregående analyserade oron för olika typer av brott, visade att det i huvudsak var män som oroade sig för skadegörelse oavsett bostadstyp. Det också män som i något högre utsträckning än kvinnor upplever skadegörelse som ett problem (tabell B28). Med undantag av antastning av kvinnor så är det också i huvudsak män som upplever bråkande/störande ungdomsgång, nedskräpning, drogpåverkade personer utomhus samt störande trafik som ett stort problem.

De största skillnaderna i problemupplevelse finner vi emellertid inte mellan könen, och inte heller mellan olika åldrar utan mellan bostadstyperna villa/radhus och flerfamiljshus (tabell B28). På samtliga indikatorer är problemupplevelsen större bland boende i flerfamiljshus. Den största skillnaden gäller drogpåverkade personer utomhus, som var sjätte boende flerfamiljshus lyfter fram som ett problem i jämförelse med var tjugonde i av de boende i villa/radhus. Också ungdomsgång och antastning av kvinnor visar en klar skillnad efter bebyggelsestyp, vilken är i linje med tidigare iakttagelser.

Det som framträder i form av bebyggelseskillnader har också i hög grad att göra med resursmässiga skillnader mellan olika individer och hushåll i olika resurstarka respektive resurssvaga stadsdelar eller områden (jfr Jönsson, 1997). Den extrema gruppen blir då boende i flerfamiljshus i ett lågresursområde och den andra boende i villa eller radhus i ett högresursområde. I den förra gruppen upplever 42 procent problem med skadegörelse, 22 procent med kvinnor som antastas och 35 procent med drogpåverkade personer utomhus, i det senare gruppen är respektive andelar 24, 6 och 3 procent.

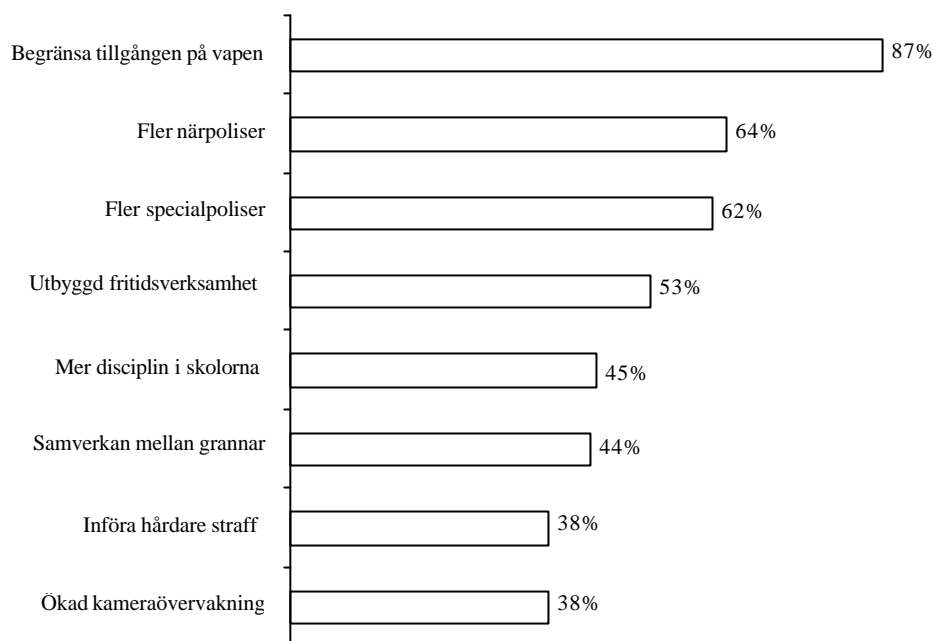
Bakom dessa skillnader ligger givetvis en social segregation. Att det är resurserna som spelar den stora rollen blir tydligt då vi detaljgranskar problemupplevelsen utifrån resursområde. De största skillnaderna mellan högresursområden och lågresursområde handlar om upplevelsen av skadegörelse (en differens på 17 procentenheter), nedskräpning (16 procentenheter), ungdomsgång som bråkar (15 procentenheter), drogpåverkade personer utomhus (23 procentenheter) och kvinnor som antastas (12 procentenheter). I likhet med skillnaderna mellan villa/radhusboende och flerfamiljsboende är problemupplevelsen i samtliga fall högre i lågresursområdena. Det är uppenbart i de redovisade resultaten att resurstyrka samspelar med bebyggelsemiljön. Störande trafik ger däremot ingen större variation med hänsyn tagen till resursområde.

De som tenderar att uppleva nedskräpning som ett stort problem (de äldre, män och boende i flerfamiljshus) är dem som upplever att det allvarligaste hotet är riktat från samhällsfären (tabell B29).

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

De boende i Göteborgs kommun fick också ta ställning till åtta olika typer av åtgärdsförslag för hur man på samhällsnivå skulle komma till rätta med frågan om otrygghet. Nio av tio göteborgare (87%) skattade förslaget att begränsa tillgången på vapen högst (figur 6) (tabell B30). Närmare två tredjedelar av göteborgarna har skattat fler närpolis och specialpolis som det näst bästa förslaget och ungefär varannan göteborgare skattar åtgärden med utbyggd fritidsverksamhet, mer disciplin i skolorna och mer samverkan mellan grannar. Ökad kameraövervakning och hårdare straff, de åtgärdsförslag som diskuterats flitigt i den medierade samhällsdebatten, är de åtgärdsförslag som har skattats lägst.

Figur 6 Göteborgarnas skattning av mycket bra åtgärdsförslag för att komma till rätta med otrygghet på samhällsnivå 2001 (procent)

Kommentar: Frågans formulering är: *Det finns olika förslag hur man ska komma till rätta med problem i fråga om trygghet och säkerhet i samhället. Vilken är Din bedömning av följande?* De alternativ som nämns är i följande ordning: Öka kameraövervakningen på allmänna platser; införa hårdare straff; Stimulera samverkan mellan grannar; fler närpolis; Satsa på fler specialpolis för bekämpande av organiserad brottslighet; Mer disciplin i skolan; Utbyggd fritidsverksamhet; Begränsa tillgången på vapen; Annat... Svartalternativen är: Mycket bra förslag; Ganska bra förslag; Varken bra eller dåligt förslag; Ganska dåligt förslag; Mycket dåligt förslag. Avser andel som skattat åtgärdsförslagen som mycket bra. Antal svar 1098 st Se vidare tabell B30 i tabellförteckningen.

Det är främst kvinnor och de äldre som skattat att begränsa tillgången på vapen som ett mycket bra åtgärdsförslag, medan alla grupper (med undantag av de yngre) har skattat fler polis som ett mycket bra förslag. Det är också de äldre och kvinnor som i högre utsträckning än övriga grupper skattat ökad kameraövervakning och mer disciplin i skolorna som ett mycket bra förslag. Resultatet är förvånande med tanke på att dessa förslag förknippas med auktoritära förslag som i större utsträckning förknippas med män.

VARIATION EFTER LIVSSTIL

För att se huruvida göteborgarnas aktiviteter har samband med upplevelser av rädsla på olika platser och i olika sammanhang har ett antal grupperingar av aktiviteter i vardagslivet som speglar vilka aktiviteter individen mer eller mindre utövar regelbundet och kan identifiera sig med undersökts. En individs livsstil ses då som dennes specifika *kombination* av de olika grupperingarna av aktiviteter i vardagslivet. Med hjälp av en faktoranalys av drygt 30 stycken olika vardagssysselsättningar (främst fritid) har konstruerats fyra olika vardagslivsgrupper. Tanken är att komma fram till det som tar upp skillnader i vardagslivets handlingar. Detta kan vara skillnader i sociala aktiviteter i termer av finkultur vs. populärkultur, det intima vs. det offentliga. De första grupperingen av aktiviteter är mer särskiljande än de senare som mer visar på sådana vanor som de flesta av oss utövar. Vissa individer riktar sin uppmärksamhet mot alla grupperingarna av aktiviteter medan andra koncentrerar sig på en eller två.

Aktivitetserna i den första grupperingen – *aktivitet och nöjesliv* – har ett starkt samband med varandra och är sådana som är dels förknippade med ett offentligt nöjesliv, som att gå på restaurang eller pub på kvällstid, gå på bio eller rock/pop konsert men också sådant som mer skulle kunna kallas för populärkulturella nöjen i privatsfären som exempelvis att läsa musik- eller modemagasin, köpa CD-skivor eller hyra videofilm (tabell B32). I den andra grupperingen av aktiviteter – *kulturliv* – är det främst finkulturella aktiviteter som exempelvis offentliga aktiviteterna som att gå på teater, café eller att besöka biblioteket medan de privata aktiviteterna delvis är förknippade med expressiva aktiviteter som exempelvis att sjunga eller spela något musikinstrument eller att teckna och måla men också att exempelvis att läsa böcker. Att umgås med vänner är också den aktivitet som i staden placerar sig i denna gruppering av aktiviteter. I en jämförelse med livsstilsgrupperingar i hela regionen så är det just denna enskilda aktivitet skiljer sig åt mellan kommun och region där den är mer särskiljande i kommunen än i regionen. Överlag så är aktiviteterna i de första två grupperingarna av aktiviteter mer särskiljande i kommunen än i regionen. I den tredje grupperingen – *familjeliv* – är de offentliga aktiviteterna förknippade med trädgårdsarbete eller motion i form av friluftsliv. De privata aktiviteterna är exempelvis att handla med aktier eller meka med bilen men är

de är främst förknippade med sociala aktiviteter som att hjälpa eller umgås med granne, diskutera politik. Den sista grupperingen av aktiviteter – *folkliv* – är inte särskilt särskiljande och innefattar offentliga aktiviteter som att gå på fotboll/ishockey och mer privata som att spela på tips, kort/sällskapsspel, lösa korsord eller att titta på TV dagtid.

Åldersmässigt är det främst grupperingen aktivitet och nöjesliv (70%), men också kulturliv (52%) som är attraktivt för de yngre (15-29 år). Aktiviteter i familjeåldern är ganska jämt fördelade i de tre grupperingarna, folkliv, kulturen i sinnet och familjeliv. Medelålders människor är som aktivast i familjelivsgrupperingen (40%) och som minst aktivast i grupperingen aktivitet och nöjesliv (7%). De äldre är främst representerade i familjegrupperingen (28%). Typiskt *manliga* aktiviteter är grupperade i familjeliv och folkliv medan typiskt *kvinnliga* aktiviteter är grupperade i kulturliv. Boende i *flerfamiljshus* är överrepresenterade i alla grupperingarna utom i familjeliv där förhållandet är det omvända dvs här är boende i villa/radhus överrepresenterade (76%). Grupperingarna av aktiviteter beskriver mönster i våra vardagsliv och de ska inte blandas ihop med *en* specifik livsstil. Grupperingar kan diskuteras och analysen skiljer inte ut grupper av människor utan vanor och intressen som hänger samman. I tabell 1 nedan framgår hur svaren på olika sociala vanor, aktiviteter och intresseriktningar förhåller sig till upplevelser av oro, rädsla på olika platser och i olika sammanhang.

Tabell 1 Oro och rädsla i olika sammanhang efter olika livsstilsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun (korrelationsanalys, Pearsons r)

	<i>Aktivitet och nöjesliv</i>	<i>Kulturliv</i>	<i>Familjeliv</i>	<i>Folkliv</i>
-0.200	Nöjesaktivitet kväll	Promenad/joggning		
-0.100	Bostadsområdet	Bostadsområdet Buss/spårvagn Nöjesaktivitet kväll		
0	Promenad/joggning Skola/arbete Buss/spårvagn	Hemmet Skola/arbete	Skola/arbete	Buss/spårvagn Skola/arbete Bostadsområdet Nöjesaktivitet kväll Promenad/joggning
.100	Hemmet		Promenad/joggning Nöjesaktivitet kväll Buss/spårvagn Hemmet	Hemmet
.200			Bostadsområdet	

Kommentar: Korrelationen (Pearsons r) kan i princip gå mellan -1 och +1. Innehållskategorierna är inplacerade ungefärligt på skalnivåerna. Kaisers kriterium varimaxrotering fyrfaktorlösning. För frågans formulering se tabell B32 i tabellförteckningen.

Tabell 1 ovan visar på hur starkt sambandet är mellan svaren på frågorna om rädsla i olika sammanhang och vilka aktiviteter göteborgarna främst ägnar sig åt. Det starkaste sambandet uppvisar rädsla för nöjesaktiviteter kvällstid (Pearsons r = -0.216) i grupperingen aktivitet och

nöjesliv. Grupperingen attraherades främst av de yngre (men också boende i flerfamiljshus) vilket är rimligt med tanke på resultaten som redovisats under rubriken *rädslans platser* där det främst var de unga och boende i flerfamiljshus men också kvinnor som upplevde rädsla för nöjesaktiviteter kvällstid. I den andra grupperingen kulturliv var främst kvinnor representerade vilket också överensstämmer med sambandet mellan denna gruppering och rädsla för promenad jogging i naturen (Persons $r=-.196$). Grupperingen familjeliv attraherades främst av män, boende i villa/radhus och göteborgare i familje- eller medelåldern. Dessa är också de grupper som oroar sig minst, vilket också framgår av det låga sambandet (Pearsons $r \leq 0$) mellan rädsla på de olika platserna och i de olika sammanhangen. Den sista grupperingen blir i detta hänseende inte särskilt särskiljande. Bostadstyp har betydelse då sambandet mellan rädsla vid nöjesaktiviteter eller jogging i naturen i de olika livsstilsgrupperingarna av aktiviteter ligger lägre bland boende i villa/radhus än flerfamiljshus. Ovanstående visar att det finns ett samband mellan särskiljande vanor och upplevelser av oro och rädsla i olika sammanhang staden.

Att det finns ett samband mellan vanor och upplevelser framgår kanske tydligast när olika platser och sammanhang i staden som helhet avses men mönstret framträder även i upplevelser av olika problem i bostadsområdet och skattningen av olika åtgärdsförslag för att komma till rätta med otrygghet på samhällsnivå.

Tabell 2 Upplevelse av problem i bostadsområdet där man bor efter olika livsstilsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, 2001(korrelationsanalys, Pearsons r)

<i>Aktivitet och nöjesliv</i>	<i>Kulturliv</i>	<i>Familjeliv</i>	<i>Folkliv</i>
-200			
Bråk utomhus Berusade personer ute			
Stör. ungdomsgång Narkotika personer inne Berusade personer inne	Berusade personer ute		
-100			
Kvinnor antastas			
Narkotika personer ute Skadegörelse Störande trafik Nedskräpning	Skadegörelse Berusade personer inne Narkotika personer ute Nedskräpning Bråk utomhus Störande trafik Kvinnor antastas Narkotika personer inne	Stör. trafik	Narkotika personer inne Berusade personer inne Stör. ungdomsgång Berusade personer ute Skadegörelse Nedskräpning Stör. trafik Kvinnor antastas
0			
	Stör. ungdomsgång	Nedskräpning Stör. ungdomsgång Narkotika personer inne Kvinnor antastas Skadegörelse Narkotika personer ute Berusade personer inne Bråk utomhus	Bråk utomhus Narkotika personer ute
.100			
		Berusade personer ute	
.200			

Kommentar: Korrelationen (Pearsons r) kan i princip gå mellan -1 och $+1$. Innehållskategorierna är inplacerade ungefärligt på skalnivåerna. Kaisers kriterium varimaxrotering fyrfaktorlösning. För frågans formulering se tabell B32 i tabellförteckningen.

I tabell 2 framgår det att det starkaste sambandet mellan upplevelsen av problem i bostadsområdet är i grupperingen aktivitet och nöjesliv och vid upplevelsen av bråk utomhus (Pearsons $r=-191$) och berusade personer utomhus (Pearsons $r=-150$) som ett problem (tabell 2). I den andra grupperingen, kulturliv är det starkaste sambandet mellan upplevelsen av berusade personer utomhus (Pearsons $r=-112$) och problem i bostadsområdet. De yngre är överrepresenterade i grupperingen aktivitet och nöjesliv medan kvinnor är överrepresenterade i gruppen kulturliv. Skillnaderna i oro efter kön och ålder i det egna bostadsområdet var mindre vilket också var förväntat eftersom det handlar om ett begränsat område där de boende kan förväntas ha i stort sett samma erfarenhet. Vad som däremot hade betydelse var bostadsområdets karaktär.

Tabell 3 Upplevelse av olika åtgärdsförslag för att öka trygghet och säkerhet i samhället efter olika livsstilsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, 2001(korrelationsanalys, Pearsons r)

	<i>Aktivitet och nöjesliv</i>	<i>Kulturliv</i>	<i>Familjeliv</i>	<i>Folkliv</i>
-300			Samverkan grannar	
-200				Införa hårdare straff
-100		Utbyggd fritidsverks		Mer disciplin i skola
0	Utbyggd fritidsverks	Begränsa tillg vapen	Begränsa tillg vapen Fler specialpolis Fler närpolis Utbyggd fritidsverks	Fler specialpolis Samverkan grannar Öka kameraöverv. Utbyggd fritidsverks Begränsa tillg vapen
.100	Begränsa tillg vapen Införa hårdare straff Fler närpolis	Samverkan grannar	Öka kameraöverv. Mer disciplin i skola	Fler närpolis
.200	Fler specialpolis Samverkan grannar Mer disciplin i skola Öka kameraöverv.	Fler närpolis Fler specialpolis Öka kameraöverv. Mer disciplin i skola	Införa hårdare straff	
.300		Införa hårdare straff		

Kommentar: Korrelationen (Pearsons r) kan i princip gå mellan -1 och $+1$. Innehållskategorierna är inplacerade ungefärligt på skalnivåerna. Kaisers kriterium varimaxrotering fyrfaktorlösning. För frågans formulering se tabell B32 i tabellförteckningen.

I tabell 3 framgår det att det starkaste sambandet mellan skattning av enskilda åtgärdsförslag för att förebygga samhällsproblem på samhällsnivå och gruppering av aktiviteter finns i den tredje grupperingen familjeliv och åtgärden samverkan mellan grannar (Persons $r = -0,217$). Det är främst familjeålders och medelålders boende i villa/radhus som är representerade i denna gruppering. Det är generellt dessa grupper som visat sig oroa sig minst. Det förefaller som att åtgärdsförslaget, samverkan mellan grannar, överensstämmer med dessa representationers nuvarande livssituation som lösningen på problemet med otrygghet. I de första två grupperingarna gäller sambandet mellan aktivitet och nöjesliv samt kulturliv och skattningar av förslaget med utbyggd fritidsverksamhet för att förebygga otrygghet på samhällsnivå. Det främst de yngre och kvinnor som är de som är överrepresenterade i dessa två grupperingarna. Frågan är om det också i dessa fall handlar om att skattningarna av åtgärdsförslaget överensstämmer med dessa representationers nuvarande livssituation.

Ovanstående visar att det finns ett samband mellan olika vanor och upplevelser. Frågan är i vilken utsträckning denna är påverkad av struktur, individ eller vardagserfarenhet.

ORONS TOPOGRAFI

Avsikten med rapporten har varit att dels beskriva i vilken utsträckning människor upplever otrygghet och vad man lägger in i en sådan upplevelse, dels belysa i vilka sammanhang känslan av oro är mest framträdande. Den samlade hotbilden är att de upplevda hoten mot den egna tryggheten till sin karaktär är nära och fysiska och till en mycket stor del handlar om brottslighet och kriminalitet. Om vi räknar bort den relativt höga andelen för att internationella terrorhot påverkats av utvecklingen efter attacken mot New York och Washington den 11 september 2001 hamnar brottslighet och kriminalitet på över 50 procent, alltså att i genomsnitt varannan upplever detta som det allvarligaste hotet mot den egna säkerheten.

Den samlade orosbilden är att göteborgarna i gemen inte oroas särskilt ofta för att utsättas för olika former av brott som våldsbrott, stölder, skadegörelse eller våld mot den egna personen. Generellt gäller att andelen av allmänheten som hyser oro är klart lägre i kranskommunerna än i Göteborg. Det finns även skillnader beroende på var i Göteborg man bor, där siffrorna ligger något högre i de norra stadsdelarna än i de västra. Det är framför allt ungdomar som upplever oro, och då särskilt för stöld och misshandel. Det är också vanligare bland kvinnor än bland män att man känner oro för olika former av brott som stölder av personliga ägodelar eller våld mot den egna personen.

Med hänsyn till plats eller situation är den samlade orosbilden att göteborgarna upplever den största rädslan och otryggheten i samband med nöjesaktiviteter på kvällstid, promenader och jogging i naturen och resor med buss och spårvagn. Den gamla kunskapen har varit att de som varit ute och rört sig i staden inte varit särskilt oroliga utan att det var de äldre som stannade hemma som var rädda. Här visar det sig att de äldsta, som i samhällsdebatten ofta framställs som de mest oroade, visar sig vara den åldersgrupp som oroar sig relativt minst, med undantag för inbrott i den egna bostaden. Skillnaden mellan yngre och äldre torde i hög grad hänga samman med deras rörelsemönster i storstaden: det är de unga som är ute på gatorna, medan de äldre tillbringa en större tid i bostaden.

Utgångspunkten i rapportens historiska teoribildningen var att bebyggelse, massmedier och människors vardagserfarenhet på struktur- och individnivå interagerar i människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet i staden. De analyser som här redovisats pekar på att det finns ett samband mellan vanor och aktiviteter och upplevelser av oro och rädsla i olika sammanhang i staden, i syn på problemupplevelser i bostadsområdet samt i synen på åtgärdsförslag på samhällsnivå för att öka känslan av trygghet. Frågan är hur denna samverkan ser ut och i vilken utsträckning sambandet och samverkan beror på bakomliggande strukturella faktorer, individens personliga val eller vardagserfarenhet.

I fråga om bebyggelse är det främst möjligt att se samband på detaljnivå. Då sannolikheten för att flerfamiljsboende är jämförbart med höghusbebyggelse och villa/radhus är jämförbart med låghusbebyggelse talar en del för Oscar Newmans teorier kring det försvarbara revirets betydelse i människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet då boende i flerfamiljshus överlag uppvisar en större oro, rädsla och otrygghet. Men det bör också påpekas att möjligheterna för att undersöka flöde och rörelse av människor som vistas i staden på en övergripande nivå på grundval av befintliga data inte har varit möjligt, varför Jane Jacobs och Bill Hilliers teorier (där helhet har företräde framför detaljer) inte har givits det förklaringsutrymme de möjligen förtjänar.

Den intressanta bilden när det gäller den egna erfarenhetens betydelse för upplevelser av oro, rädsla och otrygghet är att andelen som inte utsatts för brott uppvisar nästan lika höga andelar av oro på enskilda typer av hot. Även om frågan är avgränsad till tolv månader och man tidigare kan ha erfarenhet av brott ger ändå resultatet ett visst stöd för tanken att föreställningen om hot och risker bestäms av annat än av vad jag själv upplevt. De analyser som här redovisats ger vid handen att upplevelse av oro eller rädsla inte enbart är kopplade till personlig erfarenhet. Det vi möjligen kan se är att det finns ett samband mellan å ena sidan oro eller rädsla och på den andra att röra sig i en anonym offentlig miljö utan att man för den skull varit utsatt för brott.

Ett rimligt antagande är då att det är något annat som skapar den sociala referensram som innehåller komponenter av oro och rädsla. Inom äldre samhällsforskning har detta inte sällan beskrivits som en skillnad i fråga om social interaktion. Ett sådant synsätt finns i Ferdinand Tönnies (1887) klassiska distinktion mellan *Gemeinschaft* som präglades av social interaktion och kontroll och *Gesellschaft* där individerna var anonyma och utsatta för opinionens tryck. Samma tanke återkommer i föreställningen om *The Lonely Crowd* (Riesman, 1950). Sådana föreställningar har ofta kopplats samman med antaganden om att massmedier kan fungera som substitut för den sociala interaktion: i de situationer jag inte själv kan överblicka fungerar medierna som ett slags förlängda sinnen (Wiio, 1976; Nordenstreng, 1977; Asp, 1986). Vi talar då här om två olika typer av personlig erfarenhet – å ena sidan en social erfarenhet å andra sidan en massmedierad. Att massmediernas påverkan skulle vara störst i de situationer människors sociala erfarenhet är som minst är en teoribildning. En annan är att om man har personlig erfarenhet gör detta att man exponerar sig mer och därmed också uppmärksammar massmediernas texter mer vilket då leder fram till slutsatsen att massmedieerfarenhet och personliga erfarenheter snarare förstärker varandra. I fallet utsatthet för brott skulle det innebära att de som utsatts för brott så att säga skulle vara dubbelt utsatta, dels socialt men också via massmedierna.

Även om forskningen idag inte tillskriver medierna allmakt och det råder delade meningar om i vilka fall som mediernas påverkan är som störst så har det framhållits att bilden av våld och brottslighet för de flesta människor är förmedlad via massmedierna (Jarlbro, 1995:4). Många forskare menar att massmedias rapportering av våld och brottslighet inte överensstämmer med den verkliga brottsrapporteringen (framförallt omfattningen), vilket då kan vara en bidragande orsak till att skapa en överdriven rädsla bland allmänheten och också bidra till att vissa grupper stigmatiseras (se Gerbner, 1980; Sarnecki, 1994). I de redovisade resultaten förefaller det finnas ett samband mellan den livssituation man befinner sig i och den oro man upplever för avvikande grupper då det

främst är de i familjeåldern som oroar sig för dessa. Det är också vanligare att denna grupp upplever att det allvarligaste hotet mot den egna tryggeten generellt är riktade från den sociala gemenskapssfären. Detta i motsats till att de grupper som i minst utsträckning upplever hot från avvikande grupper (äldre och kvinnor) också är de grupper som upplever de nära och fysiska hoten som allvarligast. Med andra ord förefaller det finnas ett samband i orons objekt och avstånd beroende på människors livssituation och tolkningsramar. Detta skulle då tala för en medie- och kommunikationsvetenskaplig ansats som undersöker hur människors livsvärldar och tolkningsramar föregår påverkan.

Etnologen Jochum Stattin har studerat hur den svenska rädsloppfattningen utifrån ett vardagsperspektiv har förändrats över tid. Stattin ser (i vad som skulle kunna jämföras med Becks syn på rädsans gemenskap) på rädslan som något privat- men också kulturellt präglad (Stattin, 1990:10). Med detta menas att den kulturella präglingen sker när vi som individer ställs inför situationer som präglas av mångtydighet och oklarhet och som löses genom att vi hämtar verktyg från rådande kulturella föreställningar för att hantera denna osäkerhet (Jarlbro, 1996:338). Tidigare studier har också visat att våld och våldsbrott står högt på mediernas dagordning (Westerståhl och Johansson, 1985; Dahlgren, 1987; Hvitfelt, 1994). I likhet med att massmedierna kan exponera vissa bilder och vara ett förråd med en samling stereotyper som vi kan använda i vår vardag för att göra denna begriplig så kan även stadens bebyggelse i sig vara detta. Av denna anledning bör den kontextuella samverkan mellan massmediernas och stadens betydelse i den kulturella präglingen undersökas närmare. Från ett medie- och kommunikationsvetenskapligt perspektiv innebär det att vi bör rikta speciell uppmärksamhet mot på vilket sätt *massmedier gestaltar och förankrar våld och brott*, på vilket sätt *människor använder massmedierade berättelser i sin vardag* och hur *denna användning samspelar med människors upplevelser av oro, rädsla och otrygghet*.

NOTER

- [1] Har här inspirerats av den franske filosofen Henri Lefebvres teori om människors relationer till byggd miljö (se Lefebvre, 1974/1991:33). Han skiljer subtilt på tre typer av rum: *spatial practice* (espace perçu), *representations of space* (espace conçu, conceived space) och *representational space* (espace vécu, lived space). Samhällets rumsliga praxis är vad som skapar och omdanas i samhällsrummet/samhället som helhet, conceived space är planerarnas rum, de sociala ingenjörernas rum, medan lived space, det levda rummet har med den konkreta perceptionen av rummet att göra och med det symboliska.
- [2] Utifrån dessa antaganden ställer Newman upp ett antal olika gestaltungsprinciper som bör gälla för att det han kallar "defensible space" ska kunna fungera (med avsikten att förhindra brott). Newmans fyra gestaltungsprinciper är: 1) Man bör dela upp grannskapet i mindre enheter som är överblickbara och möjliga att kontrollera, försvara och påverka (Newman, 1972). Newman identifierade fyra rumskategorier; privat, halvprivat, halvoffentligt och offentligt rum, som beskriver graden av ansvarstagande. Ju mer privat ett område är desto tydligare framträder ansvarsfördelningen. 2) Fönster bör placeras så att de underlättar en naturlig övervakning av offentliga områden, både ut mot den bostadsområdet och ut mot den offentliga gatumiljön. 3) Byggnaderna ska placeras så att den sociala övervakningen och inflytelsesfären inkluderar gatorna. 4) Byggnadsutformningen ska inte vara på ett sådant vis att den utmärker bostadsområdet som konstigt eller speciellt, vilket gör att området och de boende stigmatiseras. Newman rekommenderade också att olika boendegrupper skulle integreras. Människor i olika åldrar, med olika livsstilar, bakgrunder, familjestrukturer och inkomster, skapar den bäst sammansatta sociala kontrollen (ibid).
- [3] Jacobs ställde (före Newman som inspirerades av Jacobs) upp fyra kriterier, av vilka alla bör vara uppfyllda för ett fungerande stadsliv: en kontinuerlig närvaro av människor, kvarteren måste vara korta och gatorna många, byggnaderna måste variera i ålder och kondition, och stadslivet bör innehålla en tillräckligt hög koncentration av människor (Jacobs, 1961).
- [4] Termen livsstil lanserades ursprungligen av Alfred Adler för att beteckna beteendemönster bestämda av personliga egenskaper, motiv och värderingar.
- [5] På frågan om man varit utsatt för brott under de senaste tolv månaderna hade män för samtliga av de i frågan angivna brottstyperna högre andelar för att vara utsatt än vad kvinnor hade.
- [6] Även om skillnaderna visserligen inte är lika stora är tendensen densamma när det gäller oro för inbrott i det egna förrådet etc och oro för stöld eller skadegörelse av bil, moped eller cykel.

LITTERATUR

- Andersson, Björn (2001) *Öppna rum: om ungdomarna, staden och det offentliga livet*. Göteborg: Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet.
- Asp, Kent (1986) *Mäktiga massmedier: studier i politisk opinionsbildning*. Stockholm: Akademilitteratur.
- Asplund, Johan (1991) *Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft*. Göteborg: Korpen.
- Beck, Ulrich (1986/2000) *Risksamhället: på väg mot en annan modernitet*. Göteborg: Daidalos.
- Becker, Karin (2001) *Passager: medier och kultur i ett köpcentrum*. Nora: Nya Doxa.
- Caldenby, Claes (2001) "Lång väg kvar till den gränslösa staden" Artikel i *Göteborgsposten*, Kultur 011021. s. 46-47
- Coleman, Alice (1985). *Utopia on trial: vision and reality in planned housing*. London: Shipman.
- Christansen, Birgitte & Annika Bergström (1998) *Tidningars bruks och symbolvärde*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet.
- Dahlgren, Peter (1987) *Pressens bild av brottsligheten*. Stockholm: Allmänna förlaget.
- Demers m fl (1989) "Issue Obtrusiveness and the Agenda-Setting Effects of National Network News" i *Communication Research*, Vol 16:793-812.
- Demers, David P (1996) "Does Personal Experience in a Community Increase or Decrease Newspaper reading?" i *Journalism and Mass Communication Quarterly*, Vol 73:304-318.
- Dimbleby, Richard och Burton, Graeme (1998) *More Than Words*. London: Routledge.
- Doob, Anthony M and Glenn E McDonald (1979) "Television viewing and fear of victimization: Is the relationship casual? I *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol 37:170-179.
- Kinder, Donald m fl (1983) *More than meets the Eye. The Impact of Television News on Evaluations of Presidential Performance*. Konferanspaper presenterat vid The Annual Meeting of the Midwest Political Science Association.
- Erbing, Lutz m fl (1980) "Front-Page News and Real World Cues: A New Look at Agenda-Setting by the Media" i *American Journal of Political Science*, Vol 22:16-49.
- Fiske, John (1992) "British Cultural Studies and Television" I Allen, Robert (red) *Channels of discourse, reassembled*. London: Routledge
- Garland, David (2001) *The culture of control: crime and social order in contemporary society*. Oxford: Oxford University Press.
- Gerbner, Georg mfl (1980) "The mainstreaming of America: Violence profile No 11". *Journal of Communication*, 30:10-27
- Gerbner, George mfl (1994) "Growing up with Television: The Cultivation perspective" i Bryant, Jennings & Dolf Zillmann (red) *Media Effects. Advances in Theory and Research*. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Giddens, Anthony (1991) *Modernity and self-identity: self and society in the late modern age*. Cambridge: Polity press.
- Green, Judith (1997) *Risk and misfortune: a social construction of accidents*. London: UCL Press.
- Hagberg, Mattias (2002) "Tryggare har många varit". Artikel i *Göteborgs Posten*, Kultur 021216. s.36-37

- Hillier, Bill and J. Hanson (1984) *The social logic of space*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hivittfelt, Håkan (1994) "Den dramatiska brottsligheten." I *Scoop, Tidskriften för grävande journalister*, nr 2.
- Holmberg, Sören och Lennart Weibull (2002) "Institutionsförtroende". I Weibull, Lennart och Sören Holmberg (red) *Det våras för politiken: trettiotvå artiklar om politik, medier och samhälle: SOM-undersökningen 2001*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Jacobs, Jane (1961) *The death and life of great American cities*. New York: Vintage Books
- Jarlbro, Gunilla och Annelie Jönsson (1995) *Våldsbrott i svensk press: en jämförelse mellan åren 1983 och 1993*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Jarlbro, Gunilla (1996) "Våld, övergrepp och riskuppfattning" I Holmberg, Sören och Lennart Weibull (red) *Mitt i nittiotalet: SOM-undersökningen 1995*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Johansson, Bengt (1998). *Nyheter mitt ibland oss: kommunala nyheter, personlig erfarenhet och lokal opinionsbildning*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation Universitet (JMG).
- Jönsson, Sten (1997) *Decentraliserad välfärdsstad: demokrati, effektivitet och service*. Stockholm: SNS Förlag.
- Lefebvre, Henri (1974/1991) *The production of space*. Oxford: Basil Blackwell.
- Listerborn, Carina (2000) *Om rätten att slippa skyddas: en studie av trygghetskapande och brottsförebyggande projekt och kvinnors rädsla för att röra sig i stadens rum*. Göteborg: Chalmers tekniska högskola.
- Listerborn, Carina (2002) *Trygg stad: diskurser om kvinnors rädsla i forskning, policyutveckling och lokal praktik*. Göteborg: Chalmers tekniska högskola.
- Massey, Doreen (1994) *Space, place and gender*. Oxford: Polity Press.
- McLuhan, Marshall (1964) *Understanding media, the extension of man*. London: Routledge & Kegan Paul Ltd.
- Mutz, Diana (1994) "Contextualizing Personal Experience: The Role of Mass Media" i *American journal of Political Science*, Vol 56:689-714
- Mörck, Magnus (1991) *Storstadens livsstilar och boendekarriärer: en etnologisk intervjuundersökning från 80-talets Göteborg*. Göteborg: Etnologiska institutionen Göteborgs universitet.
- Mörck, Magnus (1998) *Spel på ytan: en bok om livsstilar*. Göteborg: Etnologiska institutionen Göteborgs universitet.
- Neuman, W Russel m fl (1992) *Common knowledge. News and the Construction of Political Meaning*. Chicago: University of Chicago.
- Newman, Oscar (1972) *Defensible space: crime prevention through urban design*. New York: MacMillan.
- Nordenstreng, Kaarle (1977) *Kommunikationsteori. Om medierna och kunskapsprocessen i samhället*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Noelle-Neumann, Elisabeth (1984) *The spiral of silence: public opinion, our social skin*. Chicago: University of Chicago Press.
- Nilsson, Lennart och Jonas Persson (1998) *Kommunundersökningen 1998. Frölunda*. Göteborg: SOM-Institutet, Göteborgs universitet.

- Oscarsson, Henrik (2002) "Ungdomars värderingar". I Oscarsson, Henrik (red) *Spår i framtiden: Ung-SOM-undersökningen, Västsverige 2000*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Palmgreen, Philip and Peter Clarke (1977) "Agenda-Setting with Local and National Issues" i *Communication Research*, Vol 435-452.
- Philo, Greg (1990) *Seeing and believing: the influence of television*. London: Routledge.
- Ponte, Alessandra (2003) "Platsens meningar" i *The Politics of Place. Platsens politik*. Umeå: Bild Museet Umeå universitet.
- Reimer, Bo (1994). *The most common of practices: on mass media use in late modernity*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Reimer, Bo (1997) "Texts, contexts, structures: audience studies and the micro-macro link" i Rosengren, Karl Erik och Ulla Carlsson (red) *Beyond media uses and effects*. Nordicom Sverige nr 10. Göteborg: Nordicom Sverige.
- Riesman, David (1950) *The lonely crowd: a study of the changing American character*. New Have: Yale University Press.
- Rogers, Everett & James W Dearing (1988) "Agenda setting Research: Where has it been, where is it going?" i Andersson, James (red) *Communication Yearbook 11*. London: Sage
- Rogers, Everett & James W Dearing (1996) *Agenda Setting*. London: Sage
- Räthzel, Nora (2000) "Living differences: ethnicity and fearless girls in public spaces" i *Social Identities*, Vol 6, Issue 2.
- Sandstig, Gabriella och Lennart Weibull (2003) "Trygg och säker stad?" i Nilsson, Lennart (red) *Perspektiv på Västsverige*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Sangregorio, Inga-Lisa (1984) *Kvinnorum i mansvärld?: hur stadsplanering och bostadspolitik påverkat den amerikanska kvinnans situation*. Stockholm: Författare i samarbete med forum för kvinnliga forskare.
- Sarnecki, Jerzy (1994) "Brott, journalistik och verkligheten. Kriminaljournalistikens betydelse för samhället". I Gadd, P. (red) *Mord, blod och moral: om kriminaljournalistik*. Stockholm: Carlsson.
- Stattin, Jochum (1990) *Från gastkramning till gatuvåld: en etnologisk studie av svenska rädslor*. Stockholm: Carlsson.
- Tönnies, Ferdinand (1887) *Gemeinschaft und Gesellschaft: Abhandlung des Communismus und des Socialismus als empirischer Culturformen*: Leipzig.
- Weibull, Lennart och Nilsson, Lennart (2002) "EU-toppmötet i svensk opinion" . I Weibull, Lennart och Sören Holmberg (red) *Det våras för politiken: trettiotvå artiklar om politik, medier och samhälle: SOM-undersökningen 2001*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Wiio, O. A. and G. Cleve (1976) *Kommunikation - vad är det?: en grundbok om information, språk och massmedier*. Stockholm: Natur och kultur.
- Yagade, Aileen & David M Dozier (1990) "The Media Agenda-Setting Effect of Concrete versus Abstract Issues" i *Journalism Quarterly*, Vol 68:3-10.

BILAGA

TABELLFÖRTECKNING.....	1
<i>Kommentarer till sammanställningen</i>	<i>1</i>
<i>De allvarligaste hoten.....</i>	<i>2</i>
TABELL B1, Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika typer av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent).....	2
TABELL B2, Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika sociala- respektive fysiska hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent)	2
TABELL B3, Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika avstånd på hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent)	3
TABELL B4, Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika avstånd och sociala- respektive fysiska kategorier av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet 2001 (procent)	3
TABELL B5, Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika typer och sociala respektive fysiska kategorier av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet 2001 (procent).....	4
<i>Hot och upplevd verklighet</i>	<i>5</i>
TABELL B6, Utsatthet för brott efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun, 2001(procent).....	5
TABELL B7, En jämförelse mellan utsatthet för brott och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent).....	5
<i>Oro för brott.....</i>	<i>6</i>
TABELL B8, Oro för olika brott efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001(procent).....	6
TABELL B9, Oro för olika brott efter kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001 (procent)	6
TABELL B10, En jämförelse mellan oro för olika brott och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent).....	7
TABELL B11, Andelen kommuninvånare i olika ålderskategorier i Göteborg som har oroat sig för att bli utsatta för inbrott i den egna bostaden efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent).....	7

TABELL B12, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli utsatta för inbrott i förråd, källare, vindsutrymme eller garage efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent).....8

TABELL B13, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att deras bil/mc/moped/cykel ska utsättas för stöld eller skadegörelse om den är parkerad i området där de bor efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)8

TABELL B14, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli överfallna eller misshandlade efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)9

TABELL B15, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli av med mobiltelefon, handväska eller plånbok efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent).....9

TABELL B16, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för minst något brott efter ålder, kön och Bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (ackumulerad procent) 10

TABELL B17, Andelen kommuninvånare i Göteborg bland dem som har oroat sig mycket eller ganska ofta för en, två, tre, fyra eller fem olika antal typer av brott efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (ackumulerad procent)..... 10

Rädsla för brott 11

TABELL B18, Rädsla i olika sammanhang efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001 (procent)..... 11

TABELL B19, En jämförelse mellan rädsla i olika sammanhang och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent)..... 11

TABELL B20, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid promenader/jogging i naturen efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna,2001 (procent)..... 12

TABELL B21, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i bostadsområdet efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent) 12

TABELL B22, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i hemmet efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent) 12

TABELL B23, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid resor med buss/spårvagn under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)..... 13

TABELL B24, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid nöjesaktiviteter kvällstid efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)..... 13

TABELL B25, Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i skolan/på arbetsplatsen efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent).....	13
TABELL B26, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har känt sig rädda/otrygga någonstans efter ålder, kön och Bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (ackumulerad procent).....	14
TABELL B27, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har upplevt rädsla/otrygghet ofta eller ibland i en, två, tre, fyra, fem eller sex olika antal typer av sammanhang efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (ackumulerad procent)...	14
<i>Problem i bostadsområdet</i>	<i>15</i>
TABELL B28, Göteborgarnas största upplevda problem där de bor efter ålder, kön och typ av bostadsområde 2001 (procent).....	15
TABELL B29, Invånarna i Göteborgsregionens största upplevda problem där de bor efter ålder, kön och typ av bostadsområde i olika sfärer och avstånd 2001 (procent).....	16
<i>Förslag på åtgärder</i>	<i>17</i>
TABELL B30, En jämförelse mellan skattning av förslag på åtgärder och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent).....	17
TABELL B31, Skattat som ett mycket bra åtgärdsförslag efter ålder, kön och bostadstyp i olika sfärer och avstånd i Göteborgsregionen 2001(procent).....	18
<i>Variation efter livsstil</i>	<i>19</i>
TABELL B32, Livsstilsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, 2001 (faktoranalys, fyrfaktorlösning)	19
TABELL B33, Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den första livsstilsgrupperingen av aktiviteter, aktivitet och nöjesliv i Göteborgs kommun, 2001.....	20
TABELL B34, Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den andra livsstilsgrupperingen av aktiviteter, kulturliv i Göteborgs kommun, 2001	20
TABELL B35, Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den tredje livsstilsgrupperingen av aktiviteter, familjeliv i Göteborgs kommun, 2001.....	21
TABELL B36, Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den fjärde livsstilsgrupperingen av aktiviteter, folkliv i Göteborgs kommun, 2001	21
TABELL B37, Oro och rädsla i olika sammanhang efter livsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, efter bostadstyp 2001 (korrelationsanalys, Pearsons r).....	22

TABELLFÖRTECKNING

KOMMENTARER TILL SAMMANSTÄLLNINGEN

- * Följande tabeller är en sammanställning av svaren på sex frågor ställda under rubriken ”Hot och Risker” i 2001 års Väst-SOM undersökning, SOM-Institutet vid Göteborgs universitet, till invånare i Göteborgsregionen.
- * Data avser invånarna i Göteborgsregionen (DELREG2=1) och Göteborgs kommun (GBG=1)
- * Variabelvärde 95, 96 och 98 är borttagna
- * Variabelvärde 0 samt 99 är i de fall de avser handling kodade som ett nej, eller aldrig
- * Frågornas formulering, svarsalternativ och antal svar kommenteras i tabellerna.

DE ALLVARLIGASTE HOTEN

TABELL B1, *Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika typer av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent)*

Typer av hot	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Brott	48	44	43	52	39	52	44	49	46
Sociala problem	19	21	17	12	22	14	16	20	18
Internationellt	5	9	14	8	11	8	12	6	9
Samhälle	22	18	13	14	18	16	15	18	17
Hälsa och miljö	6	8	13	14	10	10	13	7	10
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	236	431	324	200	574	617	502	548	1191

Kommentar: Frågans formulering är: *Vad uppfattar du som det allvarligaste hotet mot Din trygghet?* Frågan är öppen och inga svarsalternativ eller begränsningar i antal hot existerar. I tabellen avses procent av det först angivna hotet. Av samtliga svars personer har 67 procent angivit minst ett hot mot tryggheten. Bland dem som har angivit två eller fler svarsalternativ sammanfaller kategoriseringen av dessa i huvudsak med kategoriseringen av det första svarsalternativet. Antal svar 1191 st. Mängden avser Göteborgsregionen och 1191 st personer har angivit minst ett hot av totalt 1877 antal svarande på enkäten.

TABELL B2, *Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika sociala- respektive fysiska hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent)*

Kategorier av hot	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Sociala hot	44	51	48	34	56	37	47	46	46
Fysiska hot	56	49	52	66	44	63	53	54	54
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	236	431	324	200	574	617	502	548	1191

Kommentar: Se tabell B1

TABELL B3, *Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika avstånd på hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet, 2001 (procent)*

Avstånd på hot	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Intimsfär	34	34	35	50	30	43	38	36	37
Gemenskapssfär	54	48	42	36	51	41	41	51	46
Samhällssfär	7	9	9	6	8	8	8	7	8
Globalsfär	5	9	14	8	11	8	13	6	10
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	236	431	324	200	574	617	502	548	1191

Kommentar: Se tabell B1

TABELL B4, *Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika avstånd och sociala- respektive fysiska kategorier av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet 2001 (procent)*

Avstånd och kategorier av hot	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Sociala hot:									
Intimsfär	10	11	12	24	8	19	12	13	6
Gemenskapssfär	76	68	65	54	70	62	66	69	31
Samhällssfär	8	14	10	12	11	12	11	12	5
Globalsfär	6	7	13	10	11	7	11	6	4
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	104	218	157	67	320	226	236	251	548
Fysiska hot:									
Intimsfär	52	58	57	63	58	58	62	55	31
Gemenskapssfär	37	28	21	26	25	28	19	35	15
Samhällssfär	6	4	7	3	4	6	6	3	3
Globalsfär	5	10	15	8	13	8	13	7	5
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	132	213	167	134	254	391	266	297	643

Kommentar: Se tabell B1

TABELL B5, *Andelen invånare i Göteborgsregionen som har upplevt olika typer och sociala respektive fysiska kategorier av hot efter ålder, kön och bostadstyp som de allvarligaste mot deras egen trygghet 2001 (procent)*

Hottyper och kategorier	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Sociala hot:									
Brott	29	29	39	52	32	39	36	35	35
Sociala problem	42	39	29	18	37	31	28	39	34
Internationellt	6	7	13	10	11	7	11	6	9
Samhälle	22	23	18	19	21	22	23	21	21
Hälsa och miljö	1	1	0	0	0	1	2	0	1
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	104	218	157	67	320	226	236	251	546
Fysiska hot:									
Brott	63	58	46	53	48	59	51	61	55
Sociala problem	1	3	5	9	4	5	5	3	4
Internationellt	5	10	15	7	12	8	13	7	10
Samhälle	21	13	8	11	14	12	9	16	13
Hälsa och miljö	10	16	26	20	22	16	23	13	18
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	132	213	167	132	253	391	266	296	644

Kommentar: Se tabell B1

HOT OCH UPPLEVD VERKLIGHET

TABELL B6, *Utsatthet för brott efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun, 2001(procent)*

Utsatthet för följande brott	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
Våld som krävde läkarvård	3	2	2	1	2	2	2	1	2
Fysiskt våld som gav smärta	10	3	3	0	6	3	3	5	4
Hot eller hotelser om våld	12	9	8	3	11	7	8	10	9
Stöld	24	26	21	13	28	17	23	23	22
Skadegörelse	19	22	19	13	23	16	19	20	19
Minst antal svar	267	367	268	196	504	586	347	667	1098

Kommentar: Frågan består av en huvudfråga och två följdfrågor där den första frågans formulering är: *Har Du själv under de senaste 12 månaderna varit utsatt för:* Svartalternativen är i följande ordning: Våld som ledde till sådana skador att det krävdes besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska; Annat fysiskt våld som gett smärta; Hot eller hotelser om våld som var så allvarlig att Du blev rädd; Stöld; Skadegörelse. Den första följdfrågans formulering är: *Om du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för något brott, anmälde Du det till polisen?* Svartalternativen är: Ja eller Nej. Den andra följdfrågans formulering är: *Om Nej, varför inte?* Svartalternativen på denna fråga är öppen för ett alternativt svar. Tabellen avser Göteborgs kommun och andelen som har svarat ja på frågan, dvs den totala andelen svarande uppgår till 1098 st varav endast ja svar redovisas i tabellen.

TABELL B7, *En jämförelse mellan utsatthet för brott och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent)*

Utsatthet för följande brott	Hot sfär		Hot avstånd			
	Social	Fysisk	Intimt	Gemensk	Samhälle	Globalt
Våld som krävde läkarvård	2	1	1	2	1	1
Fysiskt våld som gav smärta	4	4	3	6	1	1
Hot eller hotelser om våld	12	8	8	13	8	3
Stöld	25	21	24	23	20	18
Skadegörelse	23	16	18	20	21	13
Minst antal svar	545	644	440	543	94	112

Kommentar: Se tabell B6

ORO FÖR BROTT

TABELL B8, Oro för olika brott efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001 (procent)

Oroat sig ofta eller ganska ofta för följande brott	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
Stöld/skadeg. bil/moped/cykel	35	32	23	19	33	28	24	35	30
Stöld av mobiltelefon, väska	32	21	22	20	16	30	22	26	24
Inbrott i förråd etc	17	22	20	14	19	18	16	20	18
Inbrott i egen bostad	11	14	24	16	18	15	24	13	16
Misshandel eller överfall	27	13	23	11	9	22	12	19	16
Minst antal svar	265	366	267	196	508	586	346	665	1095

Kommentar: Frågans formulering är: *Har det under de senaste 12 månaderna hänt att Du oroat Dig för att; Bli utsatt för inbrott i den egna bostaden; Bli utsatt för inbrott i förråd, källare, vindsutrymme eller garage; Din bil/mc/moped/cykel ska utsättas för stöld eller skadegörelse om den är parkerad i området där Du bor; Bli överfallen eller misshandlad; Bli av med mobiltelefon, handväska eller plånbok? Svartsmöjligheterna är: Ja, ofta; Ja, ganska ofta; Ja, men bara sällan; Nej; Vet ej. Andelen som avses är allmänheten som under de senaste tolv månaderna upplevt att de oroat sig ofta eller ganska ofta (markerat med svarta staplar i figuren) samt oroat sig sällan (markerat med vita staplar i figuren) för respektive oroskategori. Mängden avser Göteborgs kommun och antal svar är 1098 st. Kategorierna villa/radhus respektive flerfamiljshus bygger på frågan: *Hur bor du för närvarande?* Svartsalternativen på frågan om boendefrågan är: På lantgård eller ensamliggande villa; På landsbygden; I villa eller radhus i småhusområde; i lägenhet i flerfamiljshus och i lägenhet/rum i servicehus; Ålderdomshem eller gruppboende. I tabellen ovan redovisas endast de två mittersta svartsalternativen. Tabellen avser andel som oroat sig ofta eller ganska ofta under de senaste tolv månaderna.*

TABELL B9, Oro för olika brott efter kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001 (procent)

Oroat sig mycket/ganska ofta	Villa/radhus			Flerfamiljshus		
	M	Kv	Diff.	M	Kv	Diff.
Stöld/skadeg. bil/moped/cykel	28	19	+9	36	33	+3
Stöld av mobiltelefon, väska	15	28	-13	17	33	-16
Inbrott i förråd etc	21	11	+10	18	22	-4
Inbrott i egen bostad	29	19	+10	12	13	-1
Misshandel eller överfall	6	16	-10	10	26	-16
Minst antal svar	169	176		308	356	

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svartsalternativ.

TABELL B10, *En jämförelse mellan oro för olika brott och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent)*

Oroat sig mycket/ganska ofta	Hot sfär		Hot avstånd			
	Social	Fysisk	Intim	Gemen	Samhälle	Globalt
Stöld/skadeg. bil/moped/cykel	31	31	32	32	27	28
Stöld av mobiltelefon, väska	24	28	31	25	21	20
Inbrott i förråd etc	21	17	20	20	18	12
Inbrott i egen bostad	18	18	18	18	19	16
Misshandel eller överfall	12	21	23	15	11	7
Minst antal svar	544	644	441	542	94	112

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B11, *Andelen kommuninvånare i olika ålderskategorier i Göteborg som har oroat sig för att bli utsatta för inbrott i den egna bostaden efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)*

Oro att utsättas för inbrott i den egna bostaden	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	12	14	24	16	18	15	24	13	16
Oroat sig något	27	32	30	25	26	32	35	27	29
Aldrig oroat sig	61	54	46	59	56	53	41	60	55
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	266	367	268	196	510	587	347	666	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B12, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli utsatta för inbrott i förråd, källare, vindsutrymme eller garage efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)*

Oro att utsättas för inbrott i förråd, källare etc	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	17	22	20	14	19	18	16	21	18
Oroat sig något	24	28	30	30	28	28	26	30	28
Aldrig oroat sig	59	50	50	56	53	54	58	49	53
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	265	367	268	196	510	586	347	665	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B13, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att deras bil/mc/moped/cykel ska utsättas för stöld eller skadegörelse om den är parkerad i området där de bor efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro att stöld eller skadegörelse av bil/moped eller cykel	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	35	32	32	19	33	28	24	35	31
Oroat sig något	24	33	30	22	27	29	32	27	28
Aldrig oroat sig	41	35	38	59	40	43	44	38	41
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	366	267	196	509	587	346	666	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B14, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli överfallna eller misshandlade efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)*

Oro att bli överfallen eller misshandlad	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	27	13	13	11	9	22	12	19	16
Oroat sig något	28	29	28	24	25	30	29	27	28
Aldrig oroat sig	45	58	59	65	66	48	59	54	56
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	266	367	267	195	508	587	346	666	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B15, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för att bli av med mobiltelefon, handväska eller plånbok efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro att bli av med mobiltelefon, väska etc	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	32	21	23	20	16	30	22	26	24
Oroat sig något	31	33	33	32	31	34	38	30	32
Aldrig oroat sig	37	46	44	48	53	36	40	44	44
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	267	196	510	587	346	667	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B16, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som har oroat sig för minst något brott efter ålder, kön och Bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (ackumulerad procent)*

	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oro att utsättas för brott									
Oroat sig mycket/ganska ofta	59	44	47	35	43	50	41	51	47
Oroat sig något	24	38	32	36	34	32	38	31	33
Aldrig oroat sig	17	18	21	29	23	18	21	18	20
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B17, *Andelen kommuninvånare i Göteborg bland dem som har oroat sig mycket eller ganska ofta för en, två, tre, fyra eller fem olika antal typer av brott efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (ackumulerad procent)*

	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta									
En typ av brott	41	39	38	34	38	40	34	40	39
Två olika typer av brott	29	23	17	29	28	22	26	23	24
Tre olika typer av brott	16	15	25	21	20	18	17	20	19
Fyra olika typer av brott	10	15	10	7	10	11	14	10	11
Fem olika typer av brott	4	8	10	9	4	9	9	7	7
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	157	162	126	68	214	305	142	340	1098

Kommentar: Se tabell B8 för frågans formulering och svarsalternativ.

RÄDSLÅ FÖR BROTT

TABELL B18, *Rädsla i olika sammanhang efter ålder, kön och bostadstyp i Göteborgs kommun 2001 (procent)*

Oroat sig ofta eller ibland	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
Vid resor med buss/spårvagn	22	24	18	11	16	23	16	22	20
Nöjen kvällstid	29	23	16	9	16	24	16	23	20
Promenad/joggning i naturen	24	20	17	11	9	27	14	21	19
Bostadsområdet	19	12	12	6	8	17	6	17	13
Skolan/arbetet	7	6	5	0	5	5	2	7	5
Hemmet	3	2	3	3	1	4	3	3	3
Minst antal svar	263	366	265	190	504	580	342	658	1084

Kommentar: Frågans formulering är: *Har Du under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla/otrygghet i följande sammanhang?* Sammanhangen är: Vid promenader/joggning i naturen; I bostadsområdet; I hemmet; Vid resor med buss/spårvagn; Vid nöjesaktiviteter kvällstid; I skolan/på arbetsplatsen. Svarsmöjligheterna är: Ja, ofta; Ja, ibland; Ja, någon enstaka gång; Nej. Figuren avser andel som under de senaste tolv månaderna oroat sig ofta eller ibland. Mängden avser Göteborgs kommun och antal svar är 1098 st. Tabellen avser andel som oroat sig ofta eller ibland under de senaste tolv månaderna.

TABELL B19, *En jämförelse mellan rädsla i olika sammanhang och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001 (procent)*

Oroat sig ofta/ganska ofta för:	Hot sfär		Hot avstånd			
	Social	Fysisk	Intim	Gemen	Samhälle	Globalt
Vid resor med buss/spårvagn	18	20	19	21	19	13
Nöjen kvällstid	19	24	23	24	16	10
Promenad/joggning i naturen	16	22	22	18	18	13
Bostadsområdet	10	14	15	13	8	4
Skolan/arbetet	5	7	6	6	7	6
Hemmet	2	5	4	4	1	2
Minst antal svar	537	638	436	536	94	109

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B20, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid promenader/jogging i naturen efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)*

Oro vid promenad/jogging i naturen	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	24	20	17	11	9	27	14	21	19
Oroat sig något	25	17	17	15	11	25	16	20	19
Aldrig oroat sig	51	63	66	74	80	48	70	59	62
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B21, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i bostadsområdet efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro i bostadsområdet	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	19	12	12	6	8	17	6	17	13
Oroat sig något	20	18	14	12	13	19	10	20	16
Aldrig oroat sig	61	70	74	82	79	64	84	63	71
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B22, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i hemmet efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro i hemmet	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	3	2	3	3	1	4	2	3	3
Oroat sig något	8	5	5	3	3	8	5	6	5
Aldrig oroat sig	89	93	92	94	96	88	93	91	92
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	267	196	504	593	347	666	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B23, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid resor med buss/spårvagn under det senaste 12 månaderna, 2001 (procent)*

Oro vid resor med buss/spårvagn	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	22	24	18	11	16	23	16	23	20
Oroat sig något	40	34	27	28	28	37	29	36	33
Aldrig oroat sig	38	42	55	61	56	40	55	41	47
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	263	366	265	190	499	585	342	658	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B24, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga vid nöjesaktiviteter kvällstid efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro vid nöjesaktiviteter kvällstid	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	29	23	16	9	17	24	16	23	20
Oroat sig något	32	30	25	14	25	28	26	28	27
Aldrig oroat sig	39	47	59	77	58	48	58	49	53
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B25, *Andelen kommuninvånare i Göteborg som känner sig rädda/otrygga i skolan/på arbetsplatsen efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (procent)*

Oro i skolan/arbetsplatsen	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	7	6	5	0	5	5	2	7	5
Oroat sig något	8	7	8	1	5	8	8	6	7
Aldrig oroat sig	85	87	87	99	90	87	90	87	88
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B26, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har känt sig rädda/otrygga någonstans efter ålder, kön och Bostadstyp under det senaste 12 månaderna, 2001 (ackumulerad procent)

	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
Oroat sig mycket/ganska ofta	49	41	31	20	27	44	27	42	37
Oroat sig något	34	37	30	31	33	34	35	34	33
Aldrig oroat sig	17	22	39	49	40	22	38	24	30
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	267	367	268	196	504	594	347	667	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

TABELL B27, Andelen kommuninvånare i Göteborg som har upplevt rädsla/otrygghet ofta eller ibland i en, två, tre, fyra, fem eller sex olika antal typer av sammanhang efter ålder, kön och bostadstyp under det senaste 12 månaderna, hösten 2001 (ackumulerad procent)

Upplevt rädsla/otrygghet ofta eller ibland	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler	
							radh	famh	
En typ av sammanhang	41	39	40	49	48	37	47	38	41
Två typer av sammanhang	25	28	19	23	22	26	23	26	25
Tre typer av sammanhang	19	18	20	18	18	20	16	21	19
Fyra typer av sammanhang	10	12	12	5	9	12	10	11	11
Fem typer av sammanhang	5	2	6	5	2	5	4	4	4
Sex typer av sammanhang	0	2	3	0	2	1	1	1	1
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	130	149	84	39	138	264	95	280	1098

Kommentar: Se tabell B18 för frågans formulering och svarsalternativ.

PROBLEM I BOSTADSOMRÅDET

TABELL B28, Göteborgarnas största upplevda problem där de bor efter ålder, kön och typ av bostadsområde 2001 (procent)

	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Skadegörelse	32	28	27	33	32	28	26	32	30
Ungdomsgång stör ordningen	22	19	18	16	21	16	12	22	19
Kvinnor som antastas	21	13	11	13	14	15	8	18	15
Nedskräpning	13	14	15	17	16	14	10	16	15
Drogpåverkade personer ute	12	13	9	10	11	11	4	15	10
Störande trafik	11	13	12	8	13	10	7	13	11
Bråk och slagsmål utomhus	12	9	8	4	10	7	5	10	8
Drogpåverkade personer inne	11	10	6	4	9	7	7	8	8
Minst antal svar	238	328	237	167	436	514	318	596	983

Kommentar: Frågans formulering är: *Tycker Du att de problem som nämns nedan förekommer där Du bor, och upplever Du det i så fall som ett stort, litet eller inget problem?* De problem som nämns är: Nedskräpning; Skadegörelse; Berusade personer utomhus; Narkotikapåverkade personer utomhus; Bostäder där alkoholister brukar vistas; Bostäder där narkomaner brukar vistas; Folk som bråkar och slåss utomhus; Kvinnor som antastas; Ungdomsgång som bråkar och stör ordningen; Störande trafik. Svarsalternativen är: Stort problem; Litet problem; Förekommer, men är inget problem; förekommer inte; vet ej. Avser andel som upplever att problemet finns i bostadsområdet och att de upplever det som ett stort problem. Frågan som ställdes var huruvida man tycker att de problem som nämns ovan förekommer där man bor, och om man i så fall upplever det som ett stort, litet eller inget problem. Tabellen avser andel som upplever att problemet finns i bostadsområdet och att de upplever det som ett stort problem. Kategorin drogpåverkade personer utomhus är en sammanslagning av alternativen: alkoholpåverkade personer utomhus och drogpåverkade personer utomhus. Mängden avser Göteborgs kommun och antal svar varierar mellan 1014-1098 st

TABELL B29, *Invånarna i Göteborgsregionens största upplevda problem där de bor efter ålder, kön och typ av bostadsområde i olika sfärer och avstånd 2001 (procent)*

Oroat sig ofta/ganska ofta för:	<i>Hot sfär</i>		<i>Hot avstånd</i>			
	<i>Social</i>	<i>Fysisk</i>	<i>Intim</i>	<i>Gemen</i>	<i>Samhälle</i>	<i>Globalt</i>
Skadegörelse	30	29	31	29	33	24
Ungdomsgång stör ordningen	49	51	20	23	12	11
Kvinnor som antastas	47	53	14	15	13	8
Nedskräpning	13	13	13	12	18	10
Drogpåverkade personer ute	10	10	10	12	6	4
Störande trafik	48	52	11	11	10	4
Bråk och slagsmål utomhus	10	9	11	10	4	3
Drogpåverkade personer inne	9	7	7	10	4	6
Minst antal svar	535	633	435	535	91	109

Kommentar: Se tabell B28 för frågans formulering och svarsalternativ.

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

TABELL B30, *En jämförelse mellan skattning av förslag på åtgärder och kategoriseringen av svaren på den öppna frågan om det allvarligaste hotet mot den egna tryggheten i olika hotsfärer och hot avstånd i Göteborgsregionen, 2001(procent)*

	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp		Total
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh	
Mycket bra förslag									
Ökad kameraövervakning	32	34	39	53	34	42	37	39	38
Införa hårdare straff	40	35	38	41	38	38	32	41	38
Samverkan mellan grannar	33	48	47	47	40	47	52	39	44
Fler närpolis	54	67	69	66	58	69	65	64	64
Fler specialpolis	47	61	71	72	62	61	65	60	62
Mer disciplin i skolorna	37	39	49	62	43	47	44	46	45
Utbyggd fritidsverksamhet	53	59	52	42	49	56	50	55	53
Begränsa tillgången på vapen	80	86	89	93	83	90	87	86	87
Minst antal svar	250	347	255	180	488	545	335	638	973

Kommentar: Frågans formulering är: *Det finns olika förslag hur man ska komma till rätta med problem i fråga om trygghet och säkerhet i samhället. Vilken är Din bedömning av följande?* De alternativ som nämns är i följande ordning: Öka kameraövervakningen på allmänna platser; införa hårdare straff; Stimulera samverkan mellan grannar; fler närpolis; Satsa på fler specialpolis för bekämpande av organiserad brottslighet; Mer disciplin i skolorna; Utbyggd fritidsverksamhet; Begränsa tillgången på vapen; Annat... Svartalternativen är: Mycket bra förslag; Ganska bra förslag; Varken bra eller dåligt förslag; Ganska dåligt förslag; Mycket dåligt förslag. Avser andel som skattat åtgärdsförslagen som mycket bra. Antal svar 1098 st

TABELL B31, Skattat som ett mycket bra åtgärdsförslag efter ålder, kön och bostadstyp i olika sfärer och avstånd i Göteborgsregionen 2001(procent)

Mycket bra förslag:	Hot sfär		Hot avstånd			
	Social	Fysisk	Intim	Gemen	Samhälle	Globalt
Ökad kameraövervakning	34	38	39	36	28	36
Införa hårdare straff	41	38	38	41	36	41
Samverkan mellan grannar	47	48	48	48	48	47
Fler närpolis	65	67	69	65	61	67
Fler specialpolis	66	63	64	64	65	68
Mer disciplin i skolorna	49	46	46	48	55	44
Utbyggd fritidsverksamhet	51	53	53	53	55	46
Begränsa tillgången på vapen	85	90	90	88	81	86
Minst antal svar	535	626	431	528	91	108

Kommentar: Se tabell B31 för frågans formulering och svarsalternativ.

VARIATION EFTER LIVSSTIL

TABELL B32, *Livsstilsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, 2001 (faktoranalys, fyrfaktorlösning)*

	Aktivitet och nöjesliv	Kulturliv	Familjeliv	Folkliv
Gått på restaurang/bar/pub på kvällstid	.777	.139	.009	.077
Ätit snabbmat (hamburgare/pizza/kebab)	.723	.043	-.137	.161
Använt Internet	.704	.013	.111	-.135
Gått på bio	.668	.364	-.067	-.001
Hyr videofilm	.645	.226	-.205	.039
Arbetat övertid	.602	-.255	.103	-.050
Köpt CD-skiva	.586	.172	.016	.122
Sysslat med sport/idrott	.581	-.032	.153	.053
Tränat på gym	.480	.070	.000	-.051
Gått på rock-/popkonsert	.479	.325	.000	.110
Läst musik-/film-/modemagasin	.467	.347	.027	.026
Druckit sprit/vin/starköl	.449	-.063	.302	-.009
Besökt bibliotek	.053	.583	.125	-.229
Åkt kollektivt	.169	.553	-.249	-.003
Tecknat, målat, skrivit poesi	.083	.496	.050	.007
Gått på café	.426	.461	-.006	.055
Umgåtts med vänner	.320	.429	-.025	.382
Sjungit eller spelat något musikinstrument	.106	.408	.254	.105
Läst någon bok	.029	.403	.332	-.304
Gått på teater	.154	.346	.460	-.114
Deltagit i demonstration	.016	.301	.081	.058
Sysslat med trädgårdsarbete	-.177	-.208	.674	.001
Själv hjälpt/fått hjälp av granne	-.037	.088	.569	.270
Skänkt pengar, stött hjälporganisation	-.072	.182	.494	.002
Diskuterat politik	.345	.186	.470	-.103
Motionerat/iddat friluftsliv	.226	.055	.459	-.106
Umgåtts med grannar	-.228	.022	.513	.404
Mekat med eller vårdat bil/motorcykel	.174	-.432	.341	.316
Handlat med aktier	.276	-.284	.320	.002
Spelat på Tips, Lotto eller V75	-.038	-.218	-.010	.590
Gått på fotboll/ishockey	.338	-.087	-.028	.473
Spelat kort/sällskapsspel	.341	.192	.074	.413
Löst korsord	-.287	.225	.140	.401
Tittat på TV under dagtid	.040	.250	-.304	.322

Kommentar: Frågans formulering är: *Hur ofta har Du under de senaste 12 månaderna gjort följande saker?* Sakerna är i följande ordning: Sysslat med sport/idrott; Motionerat/iddat friluftsliv; Gått på fotboll/ishockey; Spelat på Tips, Lotto eller V75; Gått på bio; Gått på teater; Gått på rock-/popkonsert; Besökt bibliotek; Hyrt videofilm; Köpt CD-skiva; Läst någon bok; Tittat på Tv under dagtid; Gått på restaurang/bar/pub på kvällstid; Ätit snabbmat (hamburgare/pizza/kebab); Druckit sprit/vin/starköl; Diskuterat politik; Deltagit i demonstration; Tecknat, målat, skrivit poesi; Sjungit eller spelat något musikinstrument; Sysslat med trädgårdsarbete; Mekat eller vårdat bil/motorcykel; Spelat kort/sällskapsspel; Löst korsord; Umgåtts med vänner; umgåtts med grannar; Åkt kollektivt; Arbetat övertid;

Handlat med aktier; Använt Intrenet; Tränat på gym (aerobics/workout etc.); Läst musik-/film-/modemagasin; Gått på café; Besökt gudstjänst eller religiöst möte; Bett till Gud; Själv läst ur Bibeln; Själv hjälpt/fått hjälp av någon granne; Skänkt pengar eller på annat sätt stött någon hjälporganisation. Svartalternativen är i följande ordning: Ingen gång; Någon gång under de senaste 12 månaderna; Någon gång i halvåret; någon gång i kvartalet; någon gång i månaden; någon gång i veckan; Flera gånger i veckan. Tabellen ovan avser en faktoranalys genomförd på Göteborgs kommun (GBG=1) Fyrfaktorslösning (varimaxrotering). Frågor om Gud och Bibeln (f70AG, f70AH och f70AI) är exkluderade. Dessa visar sig höra intimt samman med varandra men har inte givit någon variation avseende oros kategorier. Det var främst äldre representerade i denna kategori.

TABELL B33, *Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den första livsstilsgrupperingen av aktiviteter, aktivitet och nöjesliv i Göteborgs kommun, 2001*

Intensitet i aktiviteter	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp	
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler
							radh	famh
Ofta	28	7	3	0	12	8	5	12
Ibland	46	40	17	1	32	27	26	30
Sällan	24	51	69	36	42	50	58	41
Aldrig	2	2	11	63	14	15	11	17
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	258	344	255	185	492	550	338	638

Kommentar: Kategorin "ofta" en sammanslagning av svartalternativen flera gånger i veckan och någon gång i veckan samt någon gång i månaden; "ibland" är någon gång i kvartalet; "sällan" en sammanslagning av någon gång i halvåret eller under de senaste 12 månaderna; "aldrig" är ingen gång.

TABELL B34, *Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den andra livsstilsgrupperingen av aktiviteter, kulturliv i Göteborgs kommun, 2001*

Intensitet i aktiviteter	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp	
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/	Fler
							radh	famh
Ofta	8	3	2	1	3	5	3	4
Ibland	36	25	16	15	19	29	16	29
Sällan	55	69	75	69	71	62	75	62
Aldrig	1	3	7	15	7	4	6	5
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	259	347	253	182	493	548	338	638

Kommentar: se tabell B33

TABELL B35, *Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den tredje livsstilsgrupperingen av aktiviteter, familjeliv i Göteborgs kommun, 2001*

Intensitet i aktiviteter	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp	
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh
Ofta	1	3	7	7	6	3	9	2
Ibland	7	24	31	24	24	19	37	14
Sällan	76	67	57	52	61	66	50	71
Aldrig	16	6	5	17	9	12	4	13
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	260	347	257	186	496	554	341	642

Kommentar: se tabell B33

TABELL B36, *Fördelning av ålder, kön och bostadstyp i den fjärde livsstilsgrupperingen av aktiviteter, folkliv i Göteborgs kommun, 2001*

Intensitet i aktiviteter	Ålder (år)				Kön		Bostadstyp	
	15-29	30-49	50-64	65-85	M	Kv	Villa/ radh	Fler famh
Ofta	8	8	8	8	10	6	6	8
Ibland	21	20	20	27	24	19	22	21
Sällan	66	63	57	56	58	64	61	61
Aldrig	5	9	15	9	8	11	11	10
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal svar	259	350	255	186	496	554	342	642

Kommentar: se tabell B33

TABELL B37, Oro och rädsla i olika sammanhang efter livsgrupperingar av aktiviteter i Göteborgs kommun, efter bostadstyp 2001 (korrelationsanalys, Pearsons r)

Villa/radhus				Flerfamiljshus			
Aktivitet och nöjesliv	Kulturliv	Familjeliv	Folkliv	Aktivitet och nöjesliv	Kulturliv	Familjeliv	Folkliv
-0.200				Nöje kväll	jogging		
	Jogging						
	Nöje kväll				Buss/spårvagn Nöje kväll		
-0.100					Bostadsomr.		Buss/spårvagn
	Jogging		Bostadsområde		Hemmet		
	Buss/spårvagn		Skola/arbete	Bostadsområde		Jogging	Skola/arbete
	Bostadsområde		Bostadsområde				Bostadsområde
	Skola/arbete		Nöje kväll		Skola/arbete	Bostadsområde	Nöje kväll
		Nöje kväll	Buss/spårvagn	Jogging		Skola/arbete	
0		Skola/arbete	Hemmet	Skola/arbete		Nöje kväll	Jogging
		Nöje kväll					
		Bostadsområde				Buss/spårvagn	
	Hemmet	Buss/spårvagn	Jogging	Hemmet			Hemmet
		Hemmet	Bostadsområde	Buss/spårvagn		Hemmet	
		Jogging					
.100		Bostadsområde					
	Skola/arbete	Hemmet					
.200							

Kommentar: Korrelationen (Pearsons r) kan i princip gå mellan -1 och +1. Innehållskategorierna är inplacerade ungefärligt på skalnivåerna.

PUBLIKATIONER UTGIVNA AV INSTITUTIONEN FÖR JOURNALISTIK OCH MASSKOMMUNIKATION (JMG)

Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG) har två publikationsserier:

- JMG:s bokserie: Göteborgsstudier i journalistik och masskommunikation

- JMG:s arbetsrapportserie: Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation

Redaktörer för JMG:s bokserie och arbetsrapportserie är professorerna Kent Asp och Lennart Weibull. Publikationer i de två serierna säljs genom institutionens försorg. Beställningar kan ske på den talong som finns efter publikationsförteckningen.

Mellan 1991 och 1994 utgavs även en särskild rapportserie. Titlarna i den finns förtecknade separat.

JMG:s bokserie Göteborgsstudier i masskommunikation (1980 — 1990)

1. Lennart Weibull (1983) *Tidningsläsning i Sverige*. Stockholm, Liber. 521 sid.

2. Anders Ohlsson (1989) *Politiska nyheter till nytta och nöje*. Almqvist & Wiksell International, Stockholm. 350 sid.

3. Lennart Weibull, Karin Björkqvist (1989) *Dagspressen och dess läsare*. Stockholm, Almqvist & Wiksell International. (slut)

Göteborgsstudier i journalistik och masskommunikation (1990 — (Pris: 200 kr plus moms och porto)

1. Robert Burnett (1990) *Concentration and Diversity in the International Phonogram Industry*. (slut)

2. Roger Wallis (1991) *Internationalisation, Localisation & Integration*. 281 sid.

3. Ronny Severinsson (1994) *Tidningar i konkurrens. Dagstidningarnas agerande på lokala läsarmarknader i Västergötland 1950 - 1985*.

4. Bo Reimer (1994) *The Most Common of Practices. On Mass Media Use in Late Modernity*. Almqvist & Wiksell International. Stockholm. (slut)

5. Ulf Wallin (1995) *Vad fick vi veta? En studie i svenska nyhetsmediers rapportering åren före folkomröstningen om EU*.

6. Lennart Weibull och Charlotta Kratz (red) (1995) *Tidningsmiljöer. Dagstidningsläsning på 1990-talet*.

7. William Borden (1995) *Power Plays. A Comparison Between Swedish and American Press Policies*.

8. Admassu Tassew (1995) *Reporting a Pandemic. A Comparative Study of AIDS News Coverage in African and European Dailies*.

9. Monika Djerf Pierre (1996) *Gröna nyheter. Miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961 - 1994*.

10. Tomas Andersson Odén (1996) *Principer på pränt. En studie av redaktionella mål inom den svenska dagspressen*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet

11. Margareta Melin-Higgins (1996) *Pedagoger och spårhundar. En studie av svenska journalisters yrkesideal*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.

12. Maria Elliot (1997) *Förtorendet för medierna. TV, radio och dagspress i allmänhetens ögon*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

13. Kent Asp, Bengt Johansson och Larsåke Larsson (1997) *Nära nyheter. Studier om kommunaljournalistik*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

14. Carlsson, Ulla (1998) *Frågan om en ny internationell informationsordning. En studie i internationell mediepolitik*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.

15. Johansson, Bengt (1998) *Nyheter mitt ibland oss. Kommunala nyheter, personlig erfarenhet och lokal opinionsbildning*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

16. Wallin, Ulf (1998) *Sporten i spalterna. Sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

17. Larsson, Larsåke (1998) *Nyheter i samspel. Studier i kommunaljournalistik. Institutionen för journalistik och masskommunikation*. Göteborgs universitet.

18. Weibull, Lennart och Ingela Wadbring /red/ (1998) *Publik och medier 1996/1997. Särtryck av artiklar om medier ur SOM-rapporterna nr 18 och 19*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

19. Lindstedt, Inger (1998) "Till de unga, till dem som ämna bliva tidningsmän". *Handböcker i journalistik*. Göteborgs universitet.

20. Dahlén, Peter (1999) *Från Vasaloppet till Sportextra. Radiosportens etablering och förgrening 1925 - 1995*. Stockholm: Stiftelsen Etermedierna i Sverige.

21. Löfgren Nilsson, Monica (1999) *På Bladet, Kuriren och Allehanda. Om ideal och organiseringsprinciper i den redaktionella vardagen*. Göteborgs universitet.

22. Wadbring, Ingela och Weibull, Lennart /red/ (2000) *Tryckt. 20 kapitel om dagstidningar i början av 2000-talet*.

23. Andersson Odén, Tomas (2000) *Skaraborgar'n och Spionen. Tidningar i Västra Götaland genom 250 år*.

23. Ghersetti, Marina (2000) *Sensationella berättelser. En studie av nyheter från Angola 1987 och om Prinsessan Diana 1997 i dagstidningar, radio och TV*.

JMG:s rapportserie (avslutad 1994)

Rapporter från Avdelningen för masskommunikation

1. Lennart Weibull (1984) *Dagspress och etermedier i Sverige 1979-1983*. (slut)
2. Jan Strid och Lennart Weibull (1984) *Läsvanor och Läsinntresen. 1979-1983*. (slut)
3. Ingela Strid och Lennart Weibull (1984) *Annonstidningsläsning i Sverige*.
4. Ronny Severinsson (1985) *Publiken möter kabel-TV*. (slut)
5. Lennart Weibull (1985) *Närradiolyssnandet i Stockholm 1984*. (slut)
6. Bo Reimer och Lennart Weibull (1985) *Dagspress på arbetsplatsen*.
7. Informatörer i Sverige: Arbetsmarknad Framtidsutsikter (1986) Utdrag ur utredningen om informationsutbildning i Sverige (*UHÄ-rapport 985:13*)
8. Ingela Strid och Lennart Weibull (1986) *Mediesverige 1986*.
9. Bo Reimer (1986) *Läsaren och tidningen*.
10. Rutger Lindahl (1986) *Nyheter om mordet på Olof Palme*.
11. Monika Djerf (1986) *Funktioner hos kabel-TV*.
12. Anders Ohlsson (1986) *Att svara eller inte svara - det är frågan*.
13. Ronny Severinsson (1987) *Den nya medieframtid - TV via satellit och kabel*.
14. Ingela Strid och Lennart Weibull (1988) *Mediesverige 1988*.
15. Ronny Severinsson (1989) *Agerande och utveckling inom dagspressen i Västergötland*.

Rapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation (avslutad 1994)

1. Emanuelsson, Eva & Karlsson, Kristina (1991) *Informatörer inför 90-talet*. Pris: 90 kronor.
2. Wallin, Ulf (1991) *Bilden av EG*. Pris: 120 kronor.
3. Wallin, Ulf (1992) *EG - Hot eller löfte? Argument i dagspress, radio och TV för och emot svenskt EG-medlemskap*. Pris: 100 kronor.
4. Flodin, Bertil (1993) *Sambandskommunikation under 80-talet. En kunskapsöversikt*. Pris: 150 kronor.
5. Severinsson, Ronny (red), (1995) - *Studier i medielandskapet. Ett urval av analyser genomförda på uppdrag av Pressutredningen -94*. Pris: 200 kronor.

Arbetsrapporter

Arbetsrapporter från Avdelningen för masskommunikation (1980 - 1990) (Pris: 60 kr + moms och porto)

1. Lennart Weibull (1984) *Trender i massmedieanvändningen*.
2. Bo Reimer (1985) *Tidningsläsning i södra Halland*.
3. Lennart Weibull (1985) *Läsvanor för svensk morgonpress 1979-1984*.
4. Ingela Strid, Lennart Weibull (1985) *Sport i medierna*.
5. Lennart Weibull (1985) *Masskommunikationen i Sverige. Några*

reflektioner om läget 1985.

6. Karl Erik Rosengren, Bo Reimer (1985) *Internaliserad kultur. Ett forskningsprogram om värden, individer och massmedier*.
7. Robert Burnett, Peter Esaiasson, Bo Reimer (1985) *Milestones in Mass Communication Research: Media Effects. A Review Essay*.
8. Bo Reimer (1985) *Values and the Choice of Measurement Technique. The Rating and Ranking of Postmaterialism*.
9. Lennart Weibull (1986) *Press, radio, TV och nya medier i Japan*.
10. *Nyhets-spridningen om mordet på statsminister Olof Palme. En sammanställning av Statistiska Centralbyråns intervjuundersökning 2-4 mars 1986*.
11. Rune Hedberg och Lennart Weibull (1986) *Kassettidningsläsning på Gotland*.
12. Lennart Weibull (1986) *Massmediernas framtida utveckling*.
13. Ronny Severinsson (1986) *Tidningsläsning i Södermanland*.
14. Maria Elliot, Bo Reimer och Lennart Weibull (1986) *Tidningsläsning i Kalmar län*.
15. Lennart Weibull, Dagspresskollegiet (1986). *Läsvanor 1986*.
16. Bo Reimer och Karl Erik Rosengren (1986). *Maps of Culture: Macro and Micro*.
17. Maria Elliot (1986). *Allmänhetens syn på massmediernas trovärdighet*.
18. Lennart Weibull (1986) *Tendenser i svensk dagstidningsläsning*.
19. Bo Reimer (1986) *Social Space and the Structuring of Communication Processes*.
20. Lennart Weibull och Ronny Severinsson (1987) *Actions and Reactions - the Nordic Countries in Age of Satellite Broadcasting*.
21. Lennart Weibull (1987) *Massmediernas räckvidd 1985/86*.
22. Ronny Severinsson (1987) *Dagspressutvecklingen i Västergötland*.
23. Keith Roe (1987) *The Swedish Moral Panic over Video 1980-84*.
24. Bo Reimer (1987) *Dagens Nyheter i västra Sverige*.
25. Ann-Marie Hellerström (1987) *Lokal-TV- ett reellt alternativ till satellit-TV*.
26. Ronny Severinsson (1987) *Skarborgspressens innehåll 1950-1985*.
27. Ronny Severinsson (1987) *Tidningsläsning i Essunga, Götene och Vara*.
28. Karin Björkqvist (1988) *Tidningsläsning i Gästrikland - presentation av en läsundersökning*.
29. Bo Reimer (1988) *Reading Postmaterialism*.
30. Lennart Weibull (1988) *Publicistisk sed. Ett forskningsprogram om ett regelsystem och dess betydelse för svensk journalistik*.

31. Magnus Anshelm och Lennart Weibull (1988) *Läsvanestudien 1986. Huvudresultat och metodjämförelse.*
32. Magnus Anshelm (1988) *Sverige - nu - SOM 86 - en jämförelse av två undersökningar.*
33. Rutger Lindahl och Lennart Weibull (1988) *Palme i amerikanska ögon. En studie av den amerikanska pressens behandling av nyheten om mordet på statsminister Olof Palme 1986.*
34. Magnus Anshelm (1988) *Massmediernas räckvidd 1986/87 - en analys av Mediebarometern.*
35. Ingela Strid (1988) *Svenska folkets intressen 1973-1982. En sekundärbearbetning av Testologens mätningar av intressen.*
36. Anders Ohlsson och Keith Roe (1988) *Mått på mätning - En förundersökning av fördelningsegenskaper och stabilitet hos linje- och kategoribaserade mått.*
37. Britt Börjesson (1988) *Brott och publicitet. Kriminaljournalistik och pressetik under 1900-talet.*
38. Lennart Weibull (1988) *Rapport från kontaktresa till Uruguay 10-22 april 1988.*
39. Gunilla Jarlbro (1988) *En kvalitativ studie av hur människor upplever tidningsinnehåll.*
40. Monica Löfgren (1988) *Kabel-TV i Göteborg.*
41. Lennart Weibull (1988) *Lokal-TV via kabel. Synen på en ny kanal bland andra medier.*
42. Karin Björkqvist (1988) *Tidningsläsning i Värmland. Presentation av en läsundersökning från våren 1977.*
43. Keith Roe (1988) *Adolescents' VCR Use: How and Why.*
44. Monika Djerf (1989) *Finns det funktionsdimensioner i medieanvändningen? En faktoranalys.*
45. Karin Björkqvist (1989) *Det politiska tidningsvalet.*
46. Magnus Anshelm och Jan Strid (1989) *Läsningar och läsintressen.*
47. Monika Djerf (1989) *Massmedier och beslutsfattare: en litteraturstudie.*
48. Britt Börjesson (1989) *Pressens självanering. Ett regelsystems framväxt.*
49. Magnus Anshelm (1989) *Mediebarometern resultat från 1988/99.*
50. Lennart Weibull (1989) *Rapport från en andra kontaktresa till Uruguay. Om massmedier, utbildning och forskning i social kommunikation samt Instituto Comunicacion y Desarrollo.*
52. Monica Löfgren (1989) *Nyhetstidningen 8 sidor - innehåll, spridning och läsning.*
53. Keith Roe (1989) *Notes on the Concept of Aggression and its (Mis) Use in Media Research.*
54. Charlotta Kratz (1989) *Tidningsläsning i Kalmar och på Öland.*
55. Catharina Kisch och Mikael Stoltz (1989) *City 103 och dess lyssnare - en undersökning om lyssnandet på svenska arbetsgivarreföreningens närradiostation i Göteborg.*
56. Karin Björkqvist (1990) *Mediebarometern under åttiotalet.*
57. Roger Wallis (1990) *Music, music everywhere, and so much of it the same.*
58. Charlotta Lekvall och Patrik Vult von Steyern (1990) *City 103 och tre livsstilar.*
59. Margareta Melin (1990) *Kommunaktuellt - studier av tidningens spridning och abonnenternas läsningar.*
60. Maria Elliot (1990) *Förtroendet för medierna.*
61. Keith Roe (1990) *Never Has so Much Been Written by so Many about so Few, or, Why Youth Research?*
- Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation (1990 - (Pris: 80 kr + moms och porto)**
1. Ronny Severinsson (1990) *Massmedier, allmänhet och flyktingfrågor i Sverige och Sjöbo. En fallstudie på Sjöbo.*
2. Ronny Severinsson (1990) *Tidningsläsning i Nordvästra Skåne.*
3. Charlotta Kratz (1990) *Tidningsläsning i sydöstra Skåne. En presentation av en läsundersökning.*
4. Bo Reimer (1990) *Kulturdiskussioner - Inlägg i tre eviga debatter.*
5. Charlotta Kratz (1990) *Tidningsläsning i Jönköping. En presentation av en läsundersökning.*
6. Charlotta Kratz (1991) *Verklighetsval och kapital. En studie av det ekonomiska och det kulturella kapitalets betydelse för läsningen av stockholmstidningar utanför Stockholm.*
7. Deanna Huthman (1991) *Dynamisk public relations. En explorativ studie av Public Relations i fyra företag.*
8. Admassu Tassew (1991) *Public service broadcasting concept and practice: a preliminary overview of the ideals and some swedish experience.*
9. Ronny Severinsson (1991) *Tidningsvanor i Gästrikland 1989. Presentation av en läsundersökning.*
10. Lennart Weibull (1991) *Publik och medier i samspel. En analys gjord för MedieSverige 1991.*
11. Monica Löfgren (1991) *Massmediernas räckvidd 1979 - 1990.*
12. Lennart Weibull (1991) *Masskommunikation som ämnesområde. Ett försök till empirisk bestämning.*
13. Charlotta Kratz (1991) *Tidningsläsning i Södra Halland 1990, jämförelser med situationen 1984.*
14. Margareta Melin (1991) *Från kulturteori till journalistkultur. En litteraturoversikt över diskussionerna kring kulturbegreppet.*

- 15.Charlotta Kratz (1991) *Från icke-läsare till allätare. Fyra läsartyper i Stockholm och i landsorten.*
- 16.Kent Asp (1992) *Partiskheten i Sveriges Radios och TV4:s nyhetsprogram under 1991 års valrörelse.*
- 17.Ronny Severinsson (1992) *Med eller utan prenumeration i Eskilstuna och Katrineholm. Presentation av en läsa rundersökning från hösten 1990.*
- 18.Karin Björkqvist Hellingwerf (1992) *Mediebarometern 1979-1991.*
- 19.Karin Björkqvist Hellingwerf (1992) *Dagspress och medievanor. En analys av läsvanestudien 1991.*
- 20.Lennart Weibull och Karl Erik Rosengren (1992) *Swedes' view of the world. A Descriptive Report from the First Two BALTICOM Surveys.*
- 21.Monica Löfgren Nilsson (1992) *Kvinnligt, manligt, journalistiskt - journalisters syn på nyhetsvärdering.*
- 22.Monika Djerf-Pierre (1992) *A Toaster With Pictures. The Evolution of American Broadcasting 1921-1991.*
- 23.Charlotta Kratz (1992) *En fråga om smak. Om stabila och rörliga grupperns kulturella preferenser.*
- 24.Thomas Östberg (1992) *Sportjournalistik - en analys av fyra dagstidningar 1961 - 1991.*
- 25.Karin Björkqvist Hellingwerf (1993) *Mediebarometern 1979 - 1992.*
- 26.Carlin Nilsson, Åsa Widgren (1993) *Videotex - massmedium eller ej? En litteraturstudie och begreppsanalys.*
- 27.Margareta Melin (1993) *Var finns kvinnorna? En analys av manligt och kvinnligt i kurslitteraturen vid Journalisthögskolan i Göteborg.*
- 28.Karin Björkqvist Hellingwerf (1993) *Läsvanestudiens mått på läsvanor. En analys av två mått på läsvanor.*
- 29.Gunilla Jarlbro (1993) *HIV-aktuellt - En läsundersökning.*
- 30.Monica Löfgren Nilsson (1993) *Klimat och kön - Journalisters bedömningar av arbetsklimatet på nyhetsredaktioner.*
- 31.Bengt Carlsson, Inger Lindstedt, Lennart Weibull (1993) *Studieresa till amerikanska högskoleutbildningar i journalistik, medier och kommunikation - En personlig reserapport.*
- 32.Håkan Hvitfelt, Lennart Weibull (1993) *Pendeln har svängt - En reserapport från Kina.*
- 33.Ulf Wallin (1993) *Den franska folkomröstningen - En analys av rapporteringen om den franska folkomröstningen om Maastrichtfördraget i svensk press, radio och TV samt i övriga nordiska länders press.*
- 34.Karin Björkqvist Hellingwerf (1994) *Tidningsläsning i Luleå och Kiruna*
- 35.Tomas Andersson (1994) *Jönköpings-Posten och Smålandsposten - två småländska tidningsstrategier.*
- 36.Karin Björkqvist Hellingwerf (1994) *Mediebarometern 1979 - 1993.*
- 37.Bengt Johansson (1994) *Att studera massmediernas innehåll. En genomgång av innehållsstudier inom svensk forskning om journalistik, medier & kommunikation.*
- 38.Maria Edström, Maria Jacobson (1994) *Massmediernas enfaldiga typer. Kvinnor och män i mediebruset den 17 mars 1994.*
- 39.Ingela Wadbring, Lennart Weibull (1994) *På konsumenternas sida. En analys av hur konsumentfrågorna speglas i göteborgspresen.*
- 40.Bo Reimer (1994) *Kulturell identitet och massmedieanvändning på Åland.*
- 41.Olof Hultén, Carin Nilsson (1994) *Det svenska TV-utbudet 1987 och 1993. Undersökning av sändningstid och programkategorier.*
- 42.Kent Asp (1994) *Medieval 94'. Anförande vid Folkrorelsernas Medieforum torsdagen den 20 oktober 1994 (framfört i urval). Forskningsprogrammet Journalistik och demokrati - studier kring medie-kvalitet.*
- 43.Margareta Melin (1995) *Can Women Become Cowboys? The Importance of Journalist Education for the Professional Ideal Among Swedish Journalists.*
- 44.Margareta Melin (1995) *Female Educators and Male Craftsmen? The Professional Ideals Among Swedish Journalists.*
- 45.Ingela Wadbring (1995) *Sista ordet är inte sagt än! - en analys av lärarnas syn på jämställdhet vid journalistutbildningen i Göteborg.*
- 46.Karin Björkqvist Hellingwerf (1995) *Tidningsläsning i Gästrikland.*
- 47.Gunilla Jarlbro (1995) *Barn, ungdom och reklam.*
- 48.Karin Björkqvist Hellingwerf (1995) *Mediebarometern 1979 - 1994.*
- 49.Lennart Weibull (1995) *Journalister om Journalisten. Redovisning av en läsundersökning från hösten 1994.*
50. Kent Asp (1995) *Kommersialiserade TV-nyheter - på gott och ont. En jämförande undersökning av Rapport TV2 och Nyheterna TV4.*
51. Monica Löfgren Nilsson (1995). "Pennskaften" *Female Journalists in Sweden.*
- 52.Gunilla Jarlbro (1995) *Våldsbrott i svensk press. En jämförelse mellan åren 1983 och 1993.*
- 53.Jakob Bjur och Jörgen Thörnqvist (1995) *Samma röster med nya ansikten. En studie av Rapports innehålls-, form- och presentationsmässiga förändring över en tioårsperiod med tyngdpunkt på begriplighet.*
- 54.Dino Viscovi (1995) *Med Loket mot framtiden. Om unga arbetarklassmän, invandrare, EU och massmedier.*
- 55.Ingela Wadbring (1995) *Tidningsläsaren - vem är det? En analys av olika grupperns tidnings- användning.*
- 56.Marina Ghersetti (1996) *Jakten på den försvinnande publiken. Om besök och besökare på svenska biografier.*
- 57.Kent Asp (1996) *Sverigebilden i TV-nyheterna. En undersökning av Stockholmsdominansen i Rapport (1986 - 1995) och Nyheterna (1991 - 1995).*
- 58.Lennart Weibull (1996) *Bio, film och samhälle 1995. En analys av svenskarnas biobesök, filmpreferenser och syn på film och samhälle*
- 59.Birgitte Christiansen (1996) *IT-brug - en litteraturoversigt ud fra*

et humanistisk-samfundsvetenskapligt perspektiv.

60. Ylva Brune (1996) *Vålberg i nyheterna - en kamp mellan tolkningsmönster.*
61. Karin Björkqvist Hellingwerf (1996) *Mediebarometern 1979 - 1995.*
62. Ingela Wadbring (1996) *Den journalistiska vägen - vadan och varthän? En studie om kvinnliga och manliga journaliststudenter i Göteborg.*
63. Ylva Brune (1996) *Svenskar, invandrare och flyktingar i rubrikerna.*
64. André Jansson (1996) *TV-tittarna och det sociala rummet - En studie av den sociala positionens betydelse för kanalpreferenser och självuppfattning.*
65. Bo Reimer (1996) *Inte utan relevans - Om ungdomars användning av massmedier.*
66. Birgitte Christiansen (1996) *IT-brug i hverdagslivet - en kvalitativ interview-undersøgelse om ti menneskers computer- og Internetbrug i privatsfären.*
67. Ebba Sundin (1997) *Barn och massmedier - En forskningsöversikt.*
68. Monica Löfgren Nilsson (1997) *Hon och han i journalistutbildningen - Ett pedagogiskt projekt.*
69. Bertil Flodin (1997) *Medborgarna och EU-informationen - En studie av inställning, aktivitet och kunskap hos svenska folket inför folkomröstningen 1994*
70. Maria Edström (1997) *Kön och journalistik - att utvidga medieverkligheten. En litteraturöversikt*
71. Larsåke Larsson (1997) *Forskningsöversikt - Kommunjournalistik.*
72. Torsten Malmström och Lennart Weibull (1997) *Snöstormen den 17 november 1995.*
73. Anna Maria Andersson (1997) *Vem är den svenske journalisten? - En studie av journalistikåren i yrkesliv och vardagsliv 1994 - 1995.*
74. André Jansson (1997) *Svensk dagstidningsläsning i förändring. Resultat från Riks-SOM-studien 1996.*
75. Britt-Marie Leivik Knowles (1997) *Inter-organisatorisk kommunikation mellan myndigheter och medier. Forskningsöversikt över myndigheters och mediers interaktion i samband med allvarliga samhällstörningar.*
76. André Jansson (1997) *Sätt att se på TV. En kvantitativ problematisering av den selektiva TV-publiken.*
77. Sigurd Høst och Ronny Severinsson (1997) *Avisstrukturen i Norge og Sverige - 1960 til 1995. Arbeidsrapport nr. 1 fra prosjektet Norsk-svensk dagspresseutvikling.*
78. Anders Lithner och Ingela Wadbring (1997) *Ungdomars dagstidningsläsning.*
79. André Jansson (1997) *Tidningsvärden i morgon- och kvällspress.*
80. Tomas Andersson Odén (1997) *Pressen i Skaraborg. Tidningar och redaktörer från 1793 och framåt.*
81. Magnus Andersson (1997) *Populärmusik: såväl Wu-Tang Clan som Pat Bone.*
82. Birgitte Christiansen och Annika Bergström (1998) *Tidningars symbol- & bruksvärde. Kvalitativa intervjuer med några av Göteborgs-Postens & Hallands Nyheter:s läsare.*
83. Erik Fjellman och Jan Sjögren (1998) *Nyhetsläsning på Internet - Svenska CNN från ett användarperspektiv.*
84. Ronny Severinsson /red/ (1998) *Lokalt innehåll i norska och svenska tidningar. Fyra redaktörer läser varandras tidningar.*
85. Anna Maria Andersson, Birgitte Christiansen & Karin Fogelberg (1998) *Vad tycker tittarna? En publikstudie av två underhållningsprogram.*
86. André Jansson (1998) *Dagstidningsläsning 1997. En tabellrapport från Dagspresskollegiet.*
87. Kent Asp (1988) *Medierna och giftutsläppet i Hallandsåsen.*
88. Ronny Severinsson (1988) *Marjasin i medierna. En innehållsanalys på uppdrag av Medieakademin.*
89. Annika Bergström (1988) *Tidningar, radio och TV i västra Småland.*
90. Annika Bergström (1999) *Internet i svenska hushåll hösten 1997.*
91. Lennart Weibull och Ingela Wadbring (1999) *De nya svenskarna möter svenska massmedier.*
92. Liselotte Englund (1999) *Katastroffjournalistikens dilemman. En forskningsöversikt med etiska och psykologiska perspektiv.*
93. Josefine Sternvik (1999) *Dagspressens ungdomssatsning.*
94. Maria Domellöf (1999) *Mycket nöje! Nöjesjournalistik i förändring.*
95. Annika Bergström (1999) *Internet i medielandskapet.*
96. Anna Maria Jönsson (2000) *Radio och TV i allmänhetens tjänst? Allmänhetens syn på public service-verksamheten.*
97. Liselotte Englund (2000) *Kvalitetseffektivitet i Public Service-radiion. En kunskaps- och forskningsöversikt med förslag till indikatorer på radiokvalitet.*
98. Kent Asp, Bengt Johansson och Åsa Nilsson (2000) *Medievalsundersökningen 1998. Teknisk rapport.*
99. Magnus Fredrikson (2000) *Var skall jag kryssa? - En studie av RSV:s och dagspressens personvals information inför valet 1998.*
100. Stina Bengtsson (2000) *Personvalet och journalisterna - 16 svenska journalister om det första svenska personvalet 1998.*

Arbetsrapporter från Institutionen för Journalistik och Masskommunikation (2001- (Pris: 80kr + moms och porto)

1. Annika Bergström & Ingela Wadbring (2001) *Medierna i vardagslivet. En metodologisk skiss över hur det är möjligt att använda dagböcker som insamlingsmetod i medieforskningen.*
2. Kent Asp & Magnus Fredriksson (2001) *Bilavgaserna och den allmänna opinionen. Åsikter och handlingsberedskap.*
3. Tomas Andersson Odén (2002) *2001 års publicistiska bokslut. En rapport om 36 tidningars bokstäver - i siffror.*
4. Gabriella Sandstig (2002) *Organisation och kön. En strategisk litteraturöversikt av ämnesområdena organisation och kön applicerat på forskningsprojektet "Kvinnorna i journalistikulturen".*
5. Therese Eriksson (2002) *Gratis-tidningsmarknaden i Sverige 2001.*
6. Rudolf Antoni (2002) *Publikens publik. Aktuell forskning kring användning och värdering av medier.*
7. Rudolf Antoni & Therese Eriksson (2002) *Läsvanestudien. En tabellrapport.*
8. Gabriella Sandstig (2003) *Orons platser. En granskning av människors upplevelser av rädsla och otrygghet.*

Undertecknad beställer härmed följande skrifter från Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG)

Nummer Titel

Författare

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Namn:

.....

Adress:

.....

**Institutionen för
Journalistik och Masskommunikation**

Box 710
405 30 GÖTEBORG

TEL 031 - 786 4976
FAX 031 - 786 45 54
e-post majken.johansson@jmg.gu.se